

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
 Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică
 Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
 (Strada Măcelarilor Nr. 12).
 Un sir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Răvaș săptămânal.

Sibiu, 31 Martie n.

In zilele din urmă s-au petrecut, mai aproape sau mai departe de noi, o seamă de lucruri, care merită să le însemnăm la acest loc, fiindcă ating și desvoltarea neamului românesc.

Vom aminti mai întâi de **vizita prințului Carol al României la Petersburg**. In jurul acestei vizite s-a scris în timpul din urmă foarte mult. E vorba, că prințul Carol se va logodni în aceste zile cu o fiică a Țarului Rusiei, prin ceeace legăturile dintre România și Rusia ar deveni cu mult mai strânse ca în trecut.

Ba în zilele din urmă s'a svonit, că se planuiește, ca Țarul Rusiei să dea zestre fiicei sale parte aceea a Basarabiei, pe care la 1878 a luat-o dela România. Dacă s-ar adeveri cumva acest svon, nu mai încapse înăoială, că atunci s-ar ajunge la cele mai strânse legături între cele două țări. Si într'adevăr Țarul Nicolae al Rusiei ar putea ușor cinsti fiicei sale cele 3 comitate (atâtă face partea Basarabiei luată în 1878 dela România). Doar Rusia e atât de mare, încât această făsie de pământ nu trage aproape nimic în cumpăna. Pentru România ar fi însă un mare succes, iar viitoarea regină pe tronul României și-ar câștigă dela început cea mai nefățărăită dragoste din partea poporului român. Că în ce formă se vor lămuriri planurile suspomenite o să se știe în curând.

Până când scriem aceste rânduri se știe atâtă, că prințul Carol, însotit de părinții săi (Moștenitorul de tron Ferdinand și Prințesa Maria), Sâmbătă în 28 Martie n. au sosit în Petersburg. Principii români au fost întâmpinați la gară de însuși Țarul, Tarevna, marii duci și marile ducese ale Rusiei. Primirea, ce li s'a făcut principilor români, a fost foarte călduroasă.

Insemnatatea acestei vizite o scot la iveală toate ziarele rusești, iar foia oficioasă a guvernului rusesc, „Russija“, salută sosirea principilor români printr'un articol deosebit, în care se zice, între altele:

„Legături de apropiată rudenie reunesc pe înălții oaspeți cu familia împăratăștească a Rusiei. Vizita de față întărește legăturile prietenești dintre Rusia și România, care sunt amăsurat planurilor politice ale ambelor țări, cum și amintirile glorioase vecinic vîi în inimile ambelor popoare. Foia rusească se ocupă apoi cu marea înaintare a României în ultimii ani, scoate la iveală poziția bună a României, rodnica pământului ei, sărguința de muncă a poporului român și îi prezice României un viitor mare, demn de venerabilul ei su-

veran (regele Carol) și de silințele guvernului, în fruntea căruia stă de prezent un bărbat luminat, fiul ilustrului Brătianu (prim-ministrul de acum Ionel Brătianu e fiul marelui Ioan Brătianu, care în 1866 a lucrat mai mult la aducerea Regelui Carol pe tronul României).

„Din primii ani ai domniei regelui Carol, starea în lăuntrul țării și vaza în străinătate a regatului dinăreaen s'a întărit, impunând stină Europei. Urmărind o politică pacnică, România fără a neglijă un moment adevăratele sale interese, nici datoziile ei naționale, a jucat un rol de frunte la potolirea răsboiului balcanic; iar prin convocarea congresului dela București, guvernul român a grăbit încheierea păcii în Balcani.

„**Apropierea politică dintre Rusia și România**, despre care este acum vorba în gazetele din străinătate, mai ales în Austria și Germania, nu poate și nu trebuie să aducă vre-o umbră în lumea europeană. Lucrul este de a se înțelege așa, că Rusia și cu România au aceleaș vederi pentru păstrarea păcii în Balcani. Afară de asta, cele două state sunt legate între ele prin amintirile unui trecut glorios (la 1877, când armatele română și rusă au luptat împreună contra Turcilor), precum și prin comunitatea de credință (ambele popoare sunt de religia ortodoxă)“.

In rândurile de sus am dat cuvintele mai de seamă, cu cari ziarul oficios al guvernului rusesc a salutat pe principii români. Celealte zile de asemenea își exprimă bucuria și au numai cuvinte de laudă la adresa înălților oaspeți, a României și a poporului român. Gazetele din Germania și Austria privesc, însă, cu oarecare îngrijorare desfășurarea lucrurilor. Ba mai zilele trecute se lătise știrea, că dela Viena s-ar fi făcut o încercare pentru zădănicirea căsătoriei prințului Carol în Rusia. Asta cu scop, ca prințul să iee apoi în căsătorie o prințesă germană.

O altă cauză, care ne interesează deaproape și pe noi Români din Transilvania și Ungaria, este **vizita împăratului Wilhelm al Germaniei la Maiestatea Sa Monarhul nostru și audiența prim-ministrului Tisa la împăratul Germaniei**. După cum se știe din anii trecuți, împăratul Wilhelm obiceiunește ca în fiecare an odată să viziteze pe Maiestatea Sa Monarhul nostru. Aceasta s'a întâmplat în anul acesta Luni în 23 Martie n., când împăratul Germaniei a sosit la Viena, unde a fost primit la gara Penzing de împăratul nostru și membrii casei domnitoare.

După primirea obiceiuită ambii domnitori au plecat cu trăsura la Schönbrunn

lângă Viena (aici e a doua locuință a împăratului nostru, prima e în palatul din Viena). Ajuns în Schönbrunn, cei doi domnitori s-au retras singuri în odaia de lucru a Monarhului, unde au avut o convorbire mai lungă.

In timpul scurtei vizite, pe care a făcut-o împăratul Germaniei Maiestății Sale Monarhului nostru, a fost primit de împăratul Wilhelm în audiență și prim-ministrul Tisa. Si e curios lucru, că de astădată împăratul Germaniei n'a căutat atingere cu multe persoane. Faptul însă, că contele Tisa a fost primit în audiență, a dat prilej la mai multe combinații. Așa de pildă marele ziar german „Frankfurter Zeitung“ a publicat știrea, că împăratul Wilhelm, primind pe Tisa, a dorit să-i afle cu deosebire **părerile asupra Românilor**; ba însuși împăratul ar fi invitat pe Tisa la Viena, spre a vorbi cu el asupra pactului cu Români.

Această știre a ziarului german din Frankfurt a fost desmințită din Budapesta. Dar acum revine din nou corespondentul vienez al foii „Frankfurter Zeitung“ și declară, că își susține informația dată: **Împăratul Germaniei a vorbit cu prim-ministrul Tisa asupra stării Românilor din Ungaria**. Știrea aceasta, — zice mai departe numitul corespondent, — a putut să jignească oarecum unele cercuri, întrucât s'ar crede, că, vezi Doamne, împăratul Germaniei se amestecă în chestiunile din lăuntru ale Ungariei. Lucrul nu e de a se înțelege așa. Împăratul a voit să se informeze asupra situației Românilor, ceeace e ușor de înțeles în starea actuală.

O altă știre, care în timpul din urmă a produs multă neliniște în Europa, este **nesiguranța Rusiei și nouile ei întăriri militare**. Despre înmulțirea numărului recruiilor în Rusia am scris în numerii precedenți. In zilele acestea s'a dat un nou ordin, prin care se oprește vinderea și trimiterea de cai rusești în străinătate. Si cu ce se motivează aceasta? Cu acela, că în urma răsboiului balcanic, țările acestea au lipsă de cai, pe cari trebuie să-i aducă din țări străine. Guvernul Rusiei declară însă, că pentru armata rusă deasemenea sunt de lipsă o seamă de cai, al căror preț s'ar urca prea tare, dacă s'ar mai trimite din ei și în țările balcanice sau în alte părți. De aceea, măsurile luate de guvernul rusesc nu trebuie să neliniștească țările străine. — Așa prezintă Rusia lucrurile.

Această nouă știre din Rusia a produs, cu toate lămuririle date, senzație în cercurile militare austro-ungare și germane. După părerea cercurilor militare, o asemenea măsură ar fi avut o mai mare însemnatate în trecut. Ea merită însă și azi o deosebită

atenție, întrucât se arată, că Rusia vrea cu orice preț să-și asigure un mare număr de cai pentru armată. La Viena se știe de altminteri — în unele cercuri — că Rusia a cumpărat în ultimul timp un mare număr de cai din România și Ungaria.

Pe de altă parte se mai anunță din Petersburg, că tot în zilele acestea s'a hotărât construirea a 326 aeroplane obicinuite, apoi 10 de cele mari și alte multe mai mici. Toate acestea vor avea să fie gata până la toamnă... Că la ce fel de pace ne putem aștepta între astfel de împrejurări, mai știe sfântul...

Chestiunea română și Maghiarii. Acum, după desbaterea în dietă s'a încheiat, e într-o cătva interesant a cunoaște părerea unor ținuturi asupra discuțiilor purtate. Mai mult bate la ochi schimbarea la față a Maghiarilor din comitatul Clujului. În congregația din săptămâna trecută a acestui comitat s'a pus la ordinea zilei și luna unei hotărîri, cu privire la ținuta prim-ministrului Tisa în chestia română. După unele desbateri, advocatul român dl Dr. Iuliu Pordăea a propus, iar congregația a primit cu toate voturile următoarea propunere: „Adunarea comitatului declară de folositoare, din punct de vedere al păcii și al întăririi stărilor din lăuntrul țării, consfătuirile puse la cale de prim-ministrul Tisa pentru încheierea păcii cu naționalitățile și îl roagă (pe Tisa) să meargă mai departe pe calea începută.“ Luarea acestei hotărîri cu *toate* voturile, se zice, că ar fi tare mulțumit pe contele Tisa, care a adresat o telegramă comitelui suprem din Cluj. În acea telegramă Tisa își exprimă dorința, că astfel de gânduri ar trebui să stăpânească societatea ardelenă, iar atunci se vor schimbă stările nepotrivite de acum.

Primirea unei astfel de propuneri în cuibul șoviniștilor din Cluj însemnează, că s-au mai răsgândit și ei asupra stărilor din Ardeal. Ba poate sunt semne acestea, care arată, că încep și Maghiarii a cugetă cu sânge mai rece asupra drepturilor, ce li se cuvin Românilor. Iar noi de drepturi egale avem lipsă, altcum nu va fi pace nici odată.

Rusia și România. Sub acest titlu foaia ungurească din Budapesta, „Az Est“ (Seară), publică un articol, pe care îl ia din „Universul“ din București. Acest articol a fost scris în „Universul“ de Nicolae Durnovo, fost ministru de interne rus și de prezent un cunoscut ziarist. Dl Durnovo zice între altele:

„Poporul rus iubitor de pace, n'a uitat legăturile sufletești, ce le are cu poporul român, nici luptele date umăr la umăr pe câmpul de luptă. De aceea nu împărtășește vedările acelora, care ar vrea să rusifice (să facă Ruși) pe locuitorii Basarabiei.

„Interesul de viață al României preținde, ca întreg neamul românesc să ajungă sub o stăpânire și că și ținuturile române luate de Ruși să fie date înapoi României. Noi recunoaștem, că Basarabia nu e rusească, ci pământ românesc, și că ar putea fi dată înapoi României, afară de ținutul din partea Hotinului, locuit de Ruteni, apoi partea răsăriteană a ținutului Ismail și a nordului Bucovinei, care ținuturi trebuie să rămână în stăpânirea Rusiei. Alianța cu România este cu mult mai prețioasă pentru Rusia decât Basarabia.

„Țarul însuși nu dă nici o atenție celor care ar vrea să rusifice Basarabia. O dovadă despre aceasta este și aceea, că a respins invitația de a lua parte la desvelirea statuei ridicată Țarului Alexandru I în Chișineu.

„Pentru România este de lipsă o alianță nu numai cu Serbia și Grecia, ci și cu Rusia. Ca și Români și poporul rus are patru milioane frați sub stăpânirea Monarhiei.

„În viitorul răsboiu, când va bate cișul de răsplătă, Rușii, Români și Sârbii vor avea să plece împreună la drum, căci un milion și jumătate de Români basarabeni, 350 de mii Români bucovineni și cele patru milioane de Români ardeleni, bănăteni și din alte părți trebuie să se unească cu regatul român liber.“

Noua lege de presă a fost întărită de Maiestatea Sa, iar la 28 Martie n. a. a apărut în foaia oficioasă a țării, unde se publică toate legile cele noi. La 14 zile după publicare, legea intră în vigoare, adecă la 11 Aprilie n. c. Această lege aduce o seamă de noi griji și sarcini asupra gazetelor.

Pentru lăsarea gazetelor din România în Ungaria. După cum se știe, aproape toate gazetele din România sunt oprite a intră în Ungaria. Contra acestei opreliști marele învățat și naționalist român, dl Nicolae Iorga, și-a ridicat cuvântul în camera română. Vorbirea lui Iorga a fost ascultată cu deosebită atenție, iar la urmă vorbitorul a fost răsplătit cu aplause. Dl Iorga a cerut guvernului român, ca acesta să intervină (să ceară) la guvernul ungar deplină libertate pentru toate gazetele și cărțile, ce ar dori să le trimită cineva din România în Ungaria. Atât președintele camerei, cât și ministrul român Morțun au promis, că se vor interesa de cauză, având speranță că se va putea pune capăt acestui abuz maghiar.

Pe când în camera României s'a făcut cererea de mai sus, ministrul nostru de comerț a dat un comunicat (știre), în urma căruia sunt lăsate a intră în Ungaria următoarele ziare din București: „Universul“, „Viitorul“ și „Steaua României“. Dar, pentru că nu se crează cumva, că guvernul ungar a lăsat să intre în Ungaria aceste ziare în urma vorbirii lui Iorga, — s'a anunțat oficios din Budapesta, că ministrul de comerț dăduse acest ordin încă în 12 Martie, adecă înainte de ce vorbise dl Iorga în camera României.

Că s'a întâmplat atunci sau atunci, puțin are de-a face. Lucrul de căpetenie este, ca să se ridice opreliștea astă nedreaptă. Să fie permisă trecerea tuturor ziarelor din România, iar nu numai a 2—3. Credem însă, că guvernul român nu va lăsa lucrul jos, până ce nu se va ridică cu totul această opreliște.

Arhierii nostri și guvernul. Foile ungurești din Budapesta scriu, că mitropolitul Mețianu din prilejul petrecerii în capitala țării, pentru a luă parte la ședințele fundațiunii Gojdu, — a făcut o vizită și prim-ministrului Tisa, cu care a avut un schimb de idei asupra unor afaceri bisericești și școlare. Mitropolitul a mulțumit primului-ministrului pentru promisiunile făcute pe terenul cultural și economic al Ro-

mânilor, care cererile de ani de zile au fost mereu făcute și de căpicii bisericii românești. După aceea mitropolitul Mețianu a făcut o vizită și ministrului de culte Janovich, care a mai primit și vizita episcopilor Pap și Cristea. Aceste vizite n'au avut nici un scop politic, ci s'au restrâns numai la unele afaceri bisericești și școlare.

„Asta-i revizuirea?“ Sub acest titlu organul bisericei române gr.-cat., „Unirea“ din Blaj, scrie un frumos articol, în care protestează contra planului făcut de guvern, pentru revizuirea stărilor din dieceza gr.-cat. maghiară de Hajdudorog. După cât se știe, reședința episcopiei se va muta din Dobrițin la Nyiregyháza. Cam la 10 mii de suflete Români vor fi date înapoi mitropoliei române gr.-cat. Dar în schimb la noua episcopie maghiară vor fi alipite alte 13 mii credincioși de ai bisericei românești.

In fața acestei știri ziarul „Unirea“ cu tot dreptul pune întrebarea: Unde mai sunt cei 13 mii credincioși de ai nostri, de cari ne putem lăpăda, căci Hajdudorogul ne-a luat tot, ce-a avut de luat? Secuimea e treptă, părțile ungurești ale Sătmăralui încă, deci unde sunt ceialalți? La Cluj, la Reghin, la Aiud etc. vor răspunde toți aceia, care cu groază se gândesc la noua întorsătură a episcopiei de Hajdudorog. Slujsbași, transfugi, haimanale și alții rătăciți, vor da noul număr. Arhierii nostri nu pot lăsă nici un suflet de sub grija lor pastorală, dar absolut nici unul.

Fundațiunea Gojdu. În săptămâna trecută s'a întrunit în Budapesta reprezentanța fundațiunii marelui binefăcător al Românilor Gojdu. Ședințele au fost conduse de Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Mețianu. Cu totul s'au ținut patru ședințe, în care s'au controlat și aprobat societatile fundației. Avea întreagă se urcă la suma de 8 milioane 393 mii 958 coroane, făț de 1 milion 55 mii 216 coroane cheltuieli diferite. (Intratele anului trecut ating suma de 522 mii 958 cor. Din această sumă s'au dat în anul trecut stipendii la 216 tineri în sumă totală de 108 mii 170 coroane. Cei mai mulți stipendiști sunt studenți la universitățile din Budapesta și Cluj, iar alții pe la diferite gimnaziile din țară. Din reprezentanța fundațiunii fac parte toți arhierii bisericei gr.-or. precum și încă câțiva fruntași mireni.

Dela „Societatea pentru fond de teatrul român“. Intrunindu-se în 28 și 29 Martie n. a. c. în Brașov, comitetul Societății, sub președințialul dlui Dr. Alexandru Vaida, în ședință plenară, fiind de față dl-nii: Dr. Valeriu Branisce (Lugoj), Dr. Iosif Blaga (Brașov), Dr. Tiberiu Brediceanu (Brașov), Dr. Gh. Dobrin (Lugoj), Vasile Goldiș (Arad), Dr. Iuliu Maniu (Blaj) și Dr. Nicolae Vecerdea (Brașov), a rezolvit toate afacerile curente și a luat în desbatere măsurile ce se vor dovedi de lipsă pentru lucrările de transiție dela vechiul plan de acțiune, a cărui vigoare expiră, la nouul plan de acțiune, care nu este într-o toate pusă în practică. Indeosebi s'a resimțit trebuința a se porni lucrările pregătitoare pentru clara definire a problemelor societății după modificarea de statute și a deslușit opinia publică românească, care în multe privințe nu este încă pe deplin orientată asupra acestor pro-

bleme și a măsurei, în care acum se pot rezolvă.

Pentru cenzurarea pieselor intrate la concurs („fundațunea Dr. Ioan Mihu“) s-au ales două comisii, constătoare din d-nii I. Agârbiceanu, (Orlat), Axente Banciu, (Brașov), Dr. Alexandru Bogdan, (Brașov), — la partea literară — și Gheorghe Dima, (Brașov), Iac. Mureșanu, (Blaj), Guilelm Šorban, (Děj), la partea muzicală. — Biroul s'a constituit astfel: președinte Dr. Alex. Vaida, vicepreședinte Vasile Goldiș, secretar Dr. Tiberiu Brediceanu, cassar Dr. Nicolae Vecerdea, controlor Dr. Iosif Blaga, membri în comitet Dr. Valeriu Brâncice, Dr. Gh. Dobrin, Dr. Iuliu Maniu.

Marea adunare a Ligei.

Liga Culturală din București a aranjat o mare adunare, unde s'a protestat contra asupririi Românilor în Ardeal și Bucovina.

Am amintit în numărul trecut, că unii deputați din dieta ungă au cerut prim-ministrului Tisa, ca acesta să se întrepușe pe cale diplomatică contra ținerii marii adunări, pe care Liga culturală a fost planuit-o pe ziua de 29 Martie n. De sine întăles, că aşa ceva e cu neputință. Tisa a declarat în dietă, că el nu se poate amesteca într'o țară, că adăcă ce fel de adunări se țin și cu ce program.

Marea adunare a Ligei s'a ținut Dumineca trecută în sala Dacia. Deși adunarea era conchegată pe ciasurile 3 după amează, încă la 2 ciasuri sala, gangurile și curtea erau pline până la ultimul loc. Un public foarte numeros venise la glasul de chemare al Ligei. Erau de față mai multe mii de oameni, pe lângă tot timpul nefavorabil de Duminecă. Intre cei prezenti erau tot felul de Români: profesori, advoatai, studenți, ofițeri, preoți, negustori etc. etc. Pe scenă (bină) erau atârnate steagurile tricolore ale diferitelor societăți din capitală, iar în sală domnia mare înșuflătire.

Adunarea a fost presidată de dl Virgil Arion, președintele Ligei culturale și profesor la Universitatea din Iași. La masa presidială a luat loc și arhimandritul Scriban. Dl președinte Arion, după ce prin o scurtă vorbire a arătat scopul acestei întruniri, declară adunarea de deschisă și dă cuvântul d-lui secretar al Ligei

George Bogdan-Duică

care vorbește despre „Bucovina, cel mai uitat dintre ținuturile locuite de Români“. Vorbitorul a arătat dureroasa mizerie, în care se sbate țăranul român din Bucovina. El este strâmtorat de așa, încât abia ajunge să-și plătească dobânzile după datorii. Din cauza sărăciei, țăranul român bucovinean abia mai trăește, luptând cu foamea: „el tace și moare tăcând“. Singura lui nădejde și scăpare e drumul spre America.

Guvernul bucovinean protejază pe Ruteni și Ovrei, iar Români se bucură numai de dureroasele loviturile ale unei administrații vitrege, care nu se poate împăca cu nimic ce este românesc. Cuvântul de ordine al celorce stăpânenesc acest colț românesc este: nu trebuie să lăsăm pe Români să se ridice și nici să ajungă în slujbele statului. Dl Bogdan-Duică își încheie vorbirea cu cuvintele: Cerem dreptate pentru Bucovina dreptate! Si această dreptate trebuie să dea aceia, cari vânează azi prietenia noastră! — Urmează apoi la cuvânt d-l

Em. Antonescu

arătând, că pe terenul culturii naționale orice bun român are datoria să se intereseze de frații de peste hotare. Dl Antonescu vorbește cu mare înșuflătire despre starea Românilor din Ardeal, zicând: Cei patru milioane de Români din Ungaria au numai 4 școli secundare (gimnaziu). Vom protesta mereu contra la astfel de stări.

Germanii din București au 10 școli secundare, iar cei 300 mii de Ovrei perciunați de la noi au 10 gimnaziu. Noi lăsăm libertate culturală tuturor, dar cerem drepturile noastre culturale și avem dreptul la asta. — Oratorul vorbește apoi despre închiderea școalelor române și înfierăză politica de desnaționalizare a guvernelor maghiare. Zice, că Români din România nu au dreptul să se amestice în afacerile interne ale altui stat, dar au drept să zică patriilor: ferește-te de o țară cu apăcături rele. In Ungaria se petrece o luptă între guverne și 12 milioane de supuși de altă naționalitate, ceeace e nepotrivit cu timpurile noastre (aplause nesfârșite). — Vorbitorul următor a fost d-l profesor

Ioan Scurtu

care spune, că pacea îmbiată de prim-ministrul Tisa ar fi fost o pace rușinoasă.

Noua lege electorală asuprește pe Români. Maghiarii voesc să întărească Carpații. Răspunsul nostru trebuie să fie întărirea și pregătirea armatei. Vorbitorul arată și starea școalelor noastre, apoi amintește despre procesele de presă etc.

Alte vorbiri

s'au mai ținut din partea domnilor general Stoica și colonelul Boerescu, ambii ofițeri români în penzie. În numele studenților universitari a vorbit d-l Gh. Banu, care cetește o declarație, unde se spune, că studențimea română e gata întotdeauna de jertfe.

Ultimul vorbitor a fost d-l Virgil Arion, președintele Ligei, Domnisa arată ținuta din trecut a Austriei, care n'a fost prea prietenoasă României. Cerem dreptate pentru Români supuși Monarhiei și autonomie (neatârnare) pe seama lor (aplause îndelungate). Statul ungă e poliglot, el nu poate fi național maghiar. Când se arată această nebunie, suntem datori să ne ridicăm și noi glasul pentru frații nostri. La urmă d-l președinte a propus adunării primirea unei hotărâri, prin care se protestează contra liberei desvoltări a Românilor din Austro-Ungaria.

Manifestații după adunare.

Sfârșindu-se adunarea, la orele 5 după ameazi, toți cei prezenti au format un grup mare și cu steagurile în frunte au pornit spre sediul (localul) Ligei culturale. Erau bătrâni și tineri, mulțime de tot felul, cari strigau mereu: Trăiască România! Trăiască armata română!

Manifestanții au trecut pe Strada Carol și Calea Victoriei, cântând innuri patrioțice și marșuri naționale: „La arme“, „Pe-al nostru steag“ etc. Pe Calea Victoriei strigătele deviniseră tot mai puternice. În față mulțimi nu s'a pus nici o piedecă.

Ajungând în fața palatului regal, mulțimea s'a oprit și cu capetele descooperite au intonat imnul regal, iar după aceea au izbucnit în strigăte de „Trăiască Regele!“

Dela palat manifestanții au plecat spre Ligă. Aici a vorbit de la fereastra d-l George Bogdan-Duică, care a mulțumit cetățenilor, că au răspuns în număr atât de mare la chemarea Ligei. — Astfel a decurs frumoasa manifestație a cetățenilor bucureșteni pentru frații lor asupriți.

Cu paloșul.

108

Poveste vitejască din vremea descălecaturului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

— Alege săse din oamenii noștri cei mai de nădejde, cu caii cei mai buni, zise Mihu fără a răspunde la întrebarea lui, găsește un al săptalea cal pentru acest flăcău, spune lui Onea să puie sălile pe caii mei, iar peste un sfert de cias totul să fie gata și să se afle aice.

— Poți să te întorci cu mine în Cior tolom? mai întrebă Mihu pe flăcău.

— Cum nu, răspunse acesta, sunt gata oricând.

— Bine, așteaptă-mă aice, și Păunașul Codrilor se îndreptă repede către Cetate, unde găsind pe Părintele Isaia stând de vorbă cu mai mulți kneji, îl rugă să-l ur-

meze într'altă odaie. Nu se știe ce vorbe fură schimbate între ei, dar nu trecuse sfertul de cias hotărît lui Cărăbuș pentru în deplinirea poroncilor prime și Mihu era la capra podului. Oamenii și caii îl așteptau. Fără a zice un cuvânt, sări pe cal și se îndreptă spre Baia, urmat de Onea și de ceilalți.

LX (60).

In care negustoria lui Stoian se face rea.

Povestirea ce o făcuse Gheorghe lui Mihu era foarte adevărată. Ileana atipise pe patul de scanduri din chilie când ușa se deschise și Vidra, înținând un biciu cu șfară lungă și cu mânerul scurt în mână, întră urmată de Sanda care duceă o luminare. Când fata, trezită de lumină, sări în sus, Vidra începă prin a-i da felii de felii de porcile urâte, o învinovătă că este ibovnica Păunașului Codrilor și că i-a furat ei, Vidrei, inima lui.

— Nu este adevărat, strigă Hleana, nu sunt ibovnica Păunașului Codrilor, sunt lo-

godnică lui, nu i-am furat inima, el de bună voia lui m'o ales!

Atâtă-i trebuu! Biciul din mâna Vidrei se ridică sus și cureaua împreună arse dureros umărul fetei care căzu pe pat acoperindu-și fața. Loviturile de biciu urmară vreme de aproape un sfert de cias, între rupte numai prin ocări, batjocuri și amenințări. Povestirea flăcăului Gheorghe ne-a arătat cum, la urmă, Ileana fusese dusă de Sanda în altă chilie, acea în care fusese bătută părându-se Vidrei că ar putea să deie fetei prilej de scăpare.

Vidra dormi puțin în acea noapte, năcăjătă de dorință să găsească pentru Ileana o pedeapsă de soiu. Auzise povestiri despre multe fapte crude, cunoștea din auzite multe chipuri de caznă care astăzi ar face să steie vâlvoiu părul celui mai nesimțitor din noi, dar păcatul era că toate chinurile despre care își aduceă aminte erau cumplite și nu știa cum să se hotărască și pe care să-l aleagă pentru ași astămpără patima de răsbunare. Apoi se gândi că nu avea

Din dietă.

Vorbirea dlui deputat Vasile Damian.

In numerele trecute ale foii noastre am dat tot ce s'a vorbit mai de seamă în dietă, asupra conștuișilor purtate între prim-ministrul Tisa și delegații partidului național român.

Dintre vorbirile deputaților români am dat pe ale domnilor deputați Dr. Teodor Mihali, Dr. Stefan C. Pop și Dr. Alexandru Vaida-Voevod. De astădată dăm părțile mai însemnate din vorbirea dlui deputat al nostru, **Vasile Damian**, care în ședința dela 19 Martie n. a spus, între altele, următoarele:

Onoară cameră! Dacă cercetăm mai deaproape, într'adecă e bătător la ochi, cât de departe stăm de o deslegare mulțumitoare a chestiei românești, sau cu alte cuvinte de deslegarea chestiunii de naționalitate. Însuși prim-ministrul Tisa recunoaște, că a făcut impresie (gândire) rea asupra comitetului național român, faptul că cele 42 cercuri cu majoritate românească au fost scăzute la 27. (Lucrul e de a se înțelege așa: După legea cea veche se aflau în țara întreagă 42 de cercuri, unde Români aveau majoritatea voturilor, adecă aveau voturile mult peste jumătate și prin urmare puteau alege un deputat român. Dacă cu toate acestea, Români în trecut n'au reușit nici pe deosebire a alege atâtia deputați, cauza este a se căuta în abuzurile și șovinismul unguresc la alegeri. În timpuri cum se căde, însă, Români ar fi putut alege cu mult mai mulți deputați. — După legea nouă se schimbă lucrul cu totul. Cercuri cu majoritate românească vor fi cel mult 27. În țară au fost până acum 413, iar în viitor vor fi 435 cercuri. Si fiindcă noi Români facem a șasa parte din locuitorii țării, ar urma ca măcar *aproape*, dacă nu chiar întocmai a 6-a parte din cercuri să fie românești. Când colo ce vedem? Cercurile în țară se înmulțesc, dar în părțile locuite de Români se împuținează. Între astfel de împrejurări nouă n' se face o mare nedreptate chiar și atunci, dacă guvernul ar lăsa Românilor deplină libertate la alegerile viitoare. Chiar și în cazul acesta noi n'am avea decât 27 deputați români, ceeace nu corespunde nici pe deosebire numărului nostru de locuitori ai țării. Unde va fi, însă, în Ungaria-guvernul acela, care

să facă alegeri libere? Desigur, că și în viitor se vor face alegerile ca și în trecut: cu abuzuri și asupriri, guvernul va pune candidați unguri în cercuri românești sau va sprijini pe-un de-al de Mangra și Seghescu, ca renegați și vânduți de aceștia să iese deputați în cercurile românești. Iar luptătorii nostri cei adeverăți? Abia vor putea pătrunde în dietă 4—5 înși, ca și acum. Iată, deci, cum e de a înțelege amărăciunea Românilor față de noua împărțire a cercurilor. Doar singură această lege și ar fi fost deajuns a împedecă orice *pace cinstită* cu cărmuitorii de azi. Red. „*Foi Pop.*“

Suntem despotați de drepturi!

Aducerea ăstfel de legi nu poate avea de urmare înfăptuirea păcii, ci atâtarea spiritelor. Căci nu numai înaintea noastră, ci înaintea oricărui om cu judecată cumpănătă, înaintea lumii întregi, ca o nedreptate revoltătoare se arată această știrbire a celui dintâi drept cetătenesc; această restrângere a cercurilor pe seama Românilor o putem asemăna cu scoaterea unui popor dela conducerea politică a țării. Aceasta e despăiare de drepturi!

Dar asupra acestei nedreptăți am vorbit mai pe larg când cu votarea legii despre noua împărțire a cercurilor. Voiu trece acum la al doilea punct, care e deosemenea o mare pedeșcă pentru înfăptuirea înțelegerii între Români și Maghiari. Acest punct e nerespectarea legii de naționalitate din 1868. În această lege sunt cuprinse toate hotărîrile de lipsă pentru o țară poliglotă (locuită de mai multe națiuni). Legea de naționalitate a fost chemată să asigure pacea cu naționalitățile, cărora să le recunoască limba lor în toate școalele și la judecătorii, precum și o viață națională liberă. Despre această lege, întărită de Maiestatea Sa Monarhul, a zis prim-ministrul Tisa, că: „Astăzi nu ne mai putem gândi la executarea ei și nici la o nouă lege de naționalitate, ci din caz în caz vom completa hotărîrile învechite ale legii cu altele noi“. Prin aceste cuvinte însuși prim-ministrul a recunoscut, că legea de naționalitate nu se respectează, deși e lege întărită de Maiestatea Sa. Avem deci în țară o lege, pe care cărmuitorii nu vreau să o țină, dar n'au nici curajul să steargă! Astfel de stări nu pot fi retăcute și dato-

ria noastră e ca să ne ridicăm cuvântul împotriva lor.

Legea dela 1868 îndatorește guvernul, ca în ținuturile locuite de naționalități, să se zidească și susțină școli din partea statului, dar cu limba de propunere a naționalității din acel ținut.

Contele Aponi a adus, însă, o nouă lege școlară, care țineste tocmai contrarul. Legea școlară a lui Aponi vrea să despăie naționalitățile de școli. Asta o voi dovedi cu câteva hotărîri ale legii, care zice: în fiecare școală, ori e de stat, ori are ajutor de stat, sau n'are ajutor, copii trebuie să dovedească un așa spor în limba maghiară, încât după terminarea clasei a patra să-si poată spune bine toate gândurile, în scris și vorbire, în limba maghiară. (Astfel cred Ungurii să ne maghiarizeze! *Redacția*.) Dacă învățătorul nu dovedește acest spor, atunci e motiv, ca școala să fie închisă, să î-se detragă ajutorul de stat.

Onorată cameră! Dacă pun față în față toate cererile, cari se cuvin poporului român, cu concesiunile pe cari dl prim-ministrul le-a promis pe terenul politic și în privința întrebunțării limbii, ajungem la părerea, că pe aceste baze o înțelegere e cu neputință, atât acum, cât și în viitor. Înțelegerea e și de aceea cu neputință, fiindcă fărâmăturile de concesiuni s'au făgăduit numai dacă s'ar jertfi partidul național. Deoarece alta însemnează recunoașterea partidului, dar a declară existența lui de pagubitoare și să spui (cum a făcut prim-ministrul Tisa), că se va năzuia să lupte contra tuturor punctelor din programul aceluia partid. Aceste concesiuni neînsemnate s'au făcut cu gândul, ca Români pentru ele să-si jertfească și nimicească partidul. (Numai cât s'a înșelat amar, jupânul Tisa! *Redacția*).

Vrem fapte, nu vorbe!

Vorbind despre garanții, într'adecă de acestea nu găsim în promisiunile prim-ministrului Tisa. Iar legile nu se execută (implinesc), sau dacă se și dau ordinațiuni pentru împlinirea legilor, slujbașii mai de jos tot nu ascultă. **Noi dorim și vrem fapte.** Doar însuși prim-ministrul a recunoscut aceste lucruri, când a zis: „Acesta e rezultatul multor neajunsuri. La noi fiecare vrea să salveze (scape) patria, începând de scriitor, subnotar, pretore, până

doară nici o grabă, putea să aștepte, să mai întrebe, să afle ceva necunoscut, cu totul deosebit; cu bună seamă că popa Stoian era în stare să-i deie, în această privință, unsfat cât de bun. Adormi cu hotărîrea să transmită des de dimineață după preot.

Se trezi târziu și cea dintâi veste ce-i aduse Sanda fu că părintele Stoian sosise și își trecea de urât deșertând ulcioare de vin vechiu în crâjmă. Vidra se îmbrăcă repede și trimise după Stoian.

Toată mândria ei pierise în fața mâinii ce o simțea văzându-se părăsită pentru alta și a dorului cumplit de răsbunare de care era muncită. Cu tot despreul nemărginit ce-l avea pentru preot, îi povestii necredința lui Mihu și-i ceru să ajute să găsească o răsbunare vrednică de batjocura ce-i era făcută, înșirându-i pe acele care-i păreau mai de seamă.

Stoian îngălbeni la auzul acestui pomelnic. Ce se făceau cele două sute de zloți care mai trebuiau să-i vie dela Ițic dacă Ileana era ucisă sau slută? Și, mai

ales, ce se făceau poftele lui? Căci el era hotărît să puie mână pe cei două sute de zloți ai lui Ițic, dar să-i deie pe Ileana numai spre a o răpi în aceiași noapte, cu ajutorul unei cete de netrebni supuși poroncilor lui și mai era hotărît că, după ce se va sătură de frumuseță ei, să ducă el singur la mare ca să vândă Turcilor. Trebui să deci numai decât să deie gândurilor Vidrei altă îndreptare. Crierul lui Stoian era ager în alcătuire de țesături: Vidra nu îsprăvise cu înșirarea chinurilor la care putea fi supusă Ileana și Stoian știu cum trebuie să apuce ca să aducă acolo unde voia.

— Jupâneasă Vidră, zise el când eata, iartă-mă dacă-ți zic că apuci pe o cale cu totul greșită.

Vidra se uită la dânsul, mirată și supărată.

— În zadar încrunți sprincenile, te afli pe o cale greșită. Mi-ai spus la început, că ești părăsită, lucru care de felu nu mă miră, căci știi că eu m'am încercat de astă iarnă să-ți deschid ochii și Dumnetă te-ai

supărat. Dar ceeace mă miră este că îmi ceri sfat spre a te răsbuna pe fată și te căznești să alegi chinul cel mai grozav pentru a o pedepsii pe dânsa iar nu te gândești măcar o clipă să pedepsești pe acel care te-o părăsit. Această împrejurare mă face să bănuiesc că dacă el nu te mai iubește, Dumnetă tot îl iubești.

Vidra care până atunci se uită întă în fața popei lăsă ochii în 'jus.

— Vezi că am ghicit, urmă Stoian, Dumnetă urmezi a te uscă după dânsul. Jupâneasă Vidra, eu îți-am mai spus că prăpădești bunătate de dragoste după un om care nu-i vrednic de dânsa; stăruiesc și acumă în părerea mea, dar văd că păcatul Dumitale este fără leac și că toate căte țise vor zice și căte și se vor întâmplă nu te vor scoate din rătăcirea în care te afli. Dar dacă nu poți să te lepezi de acea iubire, de ce te apuci să mai mărești prăpastia care este astăzi între Dumnetă și Păunașul Codrilor?

Vidra se uită mirată la dânsul.

"sus". Cazuri de acestea eu am făcut cunoscut dietei de atâtea ori. Văzând, însă, că și dă prim-ministru recunoaște aceste reale, eu n' o să mai stăruesc asupra lor.

Numai încă câteva cuvinte față de oratorii opoziției. Nu țin să le răspund la fiecare, dar totuși vreau să fac câteva observări și să pun câteva întrebări. Prin ce își pot ei susține părerea, că recunoașterea partidului național și consfătuiriile cu acesta ar fi un lucru contra patriei? Cu nimic! Asta n' o va putea dovedi opoziția. Faptul, că suntem și existăm nu poate fi deslegat printr'o simplă nerecunoaștere. Noi Români, har Domnului, existăm și astfel e ceva de sine înțeles să formăm un partid. Orice ar zice acum partidul koșutist, el încă a recunoscut pe vremuri existența partidului nostru.

Intreb mai încolo: Ce a îndemnat pe deputații din opoziție să ne numească de cei mai primejdiați dușmani ai veacului și să declare, că nu pot suferi, ca poporul român să cuprindă pământ, ca prin ajutorul băncilor românești să dea înainte și să lupte pentru a-și câștigă drepturi politice și de limbă? Oricine are dreptul la acestea! Numai poporul românesc să nu-l aibă?

De alte neamuri n'are teamă opoziția, de neamul pe care noi nu-l numim (Dar de ce nu? Sunt Jidovii! *Redacția*) și în mâna căruia pe început ajunge pământul unguresc și românesc, iar cu acesta deodată și cultura și puterea. Noi, dacă cerem drepturi, suntem trimiși în România. (De așa ceva nu vrem să auzim! Noi nu vrem să mergem în România, fiindcă aici ne-am născut; aici e pământul și moșia noastră, pe care veacuri de-arândul am apărat-o cu sângele nostru; aici plătim dări grele și dăm cătane, prin urmare pretindem și drepturi, până nu-i prea târziu... *Redacția* *Foi*). Ni-se spune să pierim de pe aici, iar dacă-mi aduc bine aminte, deputatul Frater Lorant, în forma unei întreruperi a mai spus și aceea, că să fim ciomagiți! (Noa! noa! numai să nu-i pară rău azi-mâne de ceeace vorbește acum! *Red.*).

Intre astfel de împrejurări nu se poate face pace. Dacă e vorba de o înțelegere, atunci trebuie să se țină seamă de un lucru: **dela anul 1868 noi am tot dat, de atunci se tot ia dela noi, — acum a venit vremea ca să primim și noi ceva.** Nu putem să ne lăsăm de limba noastră și de

— Dumnetă nu vrei să ucizi fata cu care se iubește Căpitänul fiindcă moartea ar pune prea de grabă capăt suferințelor ei: văd că te porți mai mult cu gândul să slujești, să faci dintr'insa un lucru de groază, dela care orice bărbat să-și întoarcă privirile cu greață: vrei să vadă Căpitänul în asemene stare. Oare crezi Dumnetă că o asemene faptă ar mai deșteptă într'insul dragostea de altă dată? Eu, după cât îl cunosc, cred că astfel ai putea numai să stârnești în sănul lui mânia și ura. Poate să ai norocul să scapi teafără din furtună, dar cu bună seamă că nu l'ai mai vedeă cât ai trăi. Nu, altfel trebuie să urmezi dacă vrei să te și răsbuni și să ai sorți să-l mai vezi odată lângă Dumnetă. Trebuie ca fata să piară din țară fără ca Căpitänul să poată sănui că ea o pierde prin faptul Dumitale și, pe de altă parte, trebuie să știi că soarta ei este atât de amară încât să fii pe deplin răsbunată.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, zise Vidra.

— Ai să înțelegi îndată, răspunse Sto-

drepturile, ce ni se cuvin, cu atât mai puțin de o viață națională. Nu ne-am născut noi pentru această slugănicie rușinoasă, astfel de slabiciuni păcătoase nu are poporul român. Credința noastră este, că tot poporul trăește în limba lui și numai lașii (fricoșii) n'au patrie. Noi vrem să existăm și să trăim în limba noastră.

Serbătorirea dului O. Goga în Sibiu.

În foaia din săptămâna trecută am dat raport, despre banchetul aranjat la 25 Martie n. în Sibiu, în onoarea dului Octavian Goga, autorul dramei „Domnul notar“, piesă teatrală despre suferințele poporului român din Ungaria. Această piesă se reprezintă încă și acum la București în Teatrul Național.

Azi dăm părțile mai însemnate din vorbirile ținute la acel banchet, precum și unele telegrame. (A le da în întregime aceste vorbiri și telegramme nu ne permite locui.) Primul vorbitor a fost dă asesor consistorial

Lazar Triteanu

care a spus, între altele, următoarele: Un popor numai din aceea zi începe să consideră și a avea o vază adevărată în lumea cultă, din care zi prin lucrările de artă ale geniilor săi (bărbații cei mai învățați) va ști să se icuiască printre neamurile mari, fără să provoace ceva neplăceri. Si istoria unui neam se înflințează din istoria eroilor săi, în cari se reoglindă tăria neamului.

Mersul unui popor e schimbăios. Jocul naturei e capricios și de multeori nedrept, suis și coborîs, biruință și scădere, adevăr și minciună. După timpuri de înăltare și înflorire urmează — de regulă — somnolență, lâncezeală, demoralizare. Aș trece de marginile unei vorbiri, dacă aş văd să dovedesc aceasta cu pilde din istoria mai îndepărtată a poporului nostru. Voi aminti numai, că după pornirea viguroasă dela 1848, plină de sănătate și gânduri mari, a urmat un timp de Tânjire, o toropeală. Am avut, se înțelege, și în timpul acesta o seamă de profesori harnici, dar nu s'a ivit un George Lazar; am avut și avem un elev luminat, dar întârzie a se ivi un Șaguna; am avut luptători politici îndrăsneți, dar unde e un Bärnuț sau un Iancu? Căti n'au încercat să urmeze pe

ian. Fata trebuie dată pe mâna Turcilor ca să slujească poftele lor, iar Căpitänul să nu poată sănui nici odată că Dumitale se datorește pieirea ei din țară.

Vidra deschise ochii mari și găsi că priceput om este Stoian. Să facă din portrivnica ei, din acea care cutese să se lege cu Mihu pe viață, o unealtă de placere a păgânilor, iată o răsbunare la care nu se gândise.

— Ai dreptate, zise ea dupăce rămăse cătva pe gânduri, răsbunare mai bună nu se poate închipui. Numai ea trebuie să știe că dela mine i se trage.

— Ea poate să știe, zise Stoian, dar Păunașul Codrilor nu.

— Si cine aș putea eu oare găsi care să vândă păgânilor, mai întrebă Vidra.

— Cred, zise Stoian, că ți-aș putea da pe cineva care să se însărcineze să te slujască, bine înțeles în schimbul unei simbrui, căci lucrul este primejdios și cere cheltuieli însemnate.

marele poet Eminescu, fără ca vre-unul să se poată ridica la înăltimea maestrului. —

Domnilor! Am făcut această reprivire pentru a vă arăta mai deslușit conturele unui răsărit de soare; pentru a constată împreună cu D-Voastră, că aici neamul nostru românesc în drumul său cuceritor a atins o culme cu largi vele spre viitorul său de aur. Provedința dumnezească în nemărginita sa bunătate a voit, ca tocmai din mijlocul nostru să se ivească bărbatul genial, care prin purtarea talentului său a știut să trezească din amortire și să împreune într'o simțire sufletul întregului neam românesc. Acest apostol e iubitul și mult aprețiatul nostru prieten: **Octavian Goga**. Coboritor din neamul trufaș și dârzi al țăranilor nostri mărgineni,* în fericită amestecare cu sufletul bun și larg al țăranului de pe Valea Târnavei, în caracterul lui Goga e reoglindată mândria neamului latin (roman). Intocmai ca vechii Greci, cari în iubirea lor de neam pe orice străin îl numiau „barbar“, astfel toată cugetarea și simțirea lui Goga e călăuzită de un singur gând mare: **desrobirea și ridicarea neamului românesc în rândul popoarelor civilizate**. Poetul Goga a trecut Carpații nu cu cereri de milostenie, ci cu gând de cucerire. Iar aceasta i-a succes prin scrierile lui, dintre cari prima carte de poezii a fost premiată de Academia Română. Acum a pus un colț de Ardeal într-o operă dramatică. Prin scormonirea celor mai adânci stări dela noi, și prin înfățișarea lor la Teatrul Național, lumea românescă din București se emoționează, plânge, râde, strigă, aplaudă, izbucnește în cântece de viteje; autorul e aclamat și purtat pe brațe, drept întruparea visului neîmplinit, copil al suferinții, de jalea căruia nău răposat moșii și părinții. Iată, domnilor, un artist mare, esit din poporul nostru. Să trăiască la mulți ani!

Sfârșind dă asesor Triteanu a luat cuvântul protopopul Săliștei, dă

Dr. Ioan Lupaș vorbind „în numele prietenilor sinceri ai serbătoritului, în numele acelora, cari voesc

*) Poetul Goga e născut în comuna Rășinari, unde tatăl sănșului a fost preot, iar mama e și acum învățătoare la școală fruntaș din acea comună. D-na Goga, mama poetului, se trage dintr-o veche familie de preoți din Rășinari, pe când tatăl dului Goga a fost fău de țăran născut în Crăciunel, pe valea Târnavei. *Redacția*.

— O, zise Vidra, nu m'ă uită de loc la la bani, chiar de ar trebui să dau o sută sau două de zloți.

— Poate că va trebui ceva mai mult, zise Stoian, dar să vedem. Omul despre care ți-am vorbit, este un Jidov.

— Un Jidov, zise Vidra cu desgust, să vorbești Dumnetă cu dânsul, eu nici nu vreau să-l văd. Iți voiu încredință Dumitale banii și fata și Dumnetă vei face cu Jidovul ce vei ști.

— Bine, zise Stoian, te voiu slujă cum dorești. Pentru Căpitänul să nu poată nimică, fata va trebui să fie furată de aice, dar înainte de toate trebuie să vorbesc cu Jidovul. Cred că Dumineacă dimineață mă voiu întâlni cu dânsul și spre seară îți voi putea aduce răspunsul.

— Așa de târziu! zise Vidra, nu să ar putea oare să-l aduci mai de vreme?

(Va urma),

să ridice însemnatatea operei lui Goga la locul ce se cuvine unei opere de valoare neperitoare." Apoi a continuat dîl protopop: "Cu drag îmi aduc aminte de curtea lui Iosif preotul dela Răşinari, unde am avut ocazie să petrec frumoase seri în mijlocul familiei preotului Iosif, și unde cunoștințele literare (screrile frumoase din cărți) se sorbeau aproape la fiecare prânz și cină deodată cu lingura de zamă. Viața aceasta atât de înțeleaptă și curată a casei preotești a fost leagănul, în care s'a desvoltat talentul puternic al amicului nostru. Si ce cale de înălțare triumfală este aceea, pe care a reușit s'o facă Goga în decursul timpului! Cu poezia lui viguroasă și proza fulgerătoare a reușit — am putea zice că a reușit sub raport moral și cultural — să clatine granițele. (Aşa-i! Aplause!)

Pe aripa geniului său a reușit să ducă crâmpie dîn Ardealul nostru în centrul țării românești. Astăzi, când însuflarea curată a neamului se aprinde și izbucnește la reprezentarea pîselei lui Goga, ne va ierta, cred, orifice, că vrem să avem și noi o parteșcă măcar dîn bucuria serbătoritului nostru prieten. Noi nu vrem astăzi să-l lăudăm, căci lauda lui o vestește toată suflarea românească. Noi ne bucurăm, că l'am regăsit și dorim să ne regăsim cât mai des în cercul nostru de prieteni.

Serbătoritul Octavian Goga

a răspuns prin o vorbire pătrunzătoare, din care dăm următoarele părți: Când mă văd în mijlocul D-Voastră ținimă mi-e stăpânită de niște gânduri, care nu mă încearcă decât la pragul casei părintești. Văzându-vă pe D-Voastră am senzația, că am venit acasă. Cum stau așa și trec cu ochii peste fețele D-Voastră văd par că mai împede rețeaua ascunsă a sufletului meu, cum s'a urzit dîlă început și până astăzi. Din mulțimea frâmantărilor mele, cari nu se pot spune, mîne reconstruеște pentru moment drumul întreg al unei vieți, dîn ziua, când am trecut întâia oară cu căruță dumbrava Rășinariilor și până astăzi, când am văzut lumina rampei (lîngă bîna teatrului) la București.

Domnilor! eu am dus la București un colț de Ardeal, cu luminile și umbrele lui. E de datoria telor chemați să lămurească rostul artistic al operei mele. Pe mine mă interesează de astădată o altă chestiune. Este, domnilor, chestiunea ūirii sufletești a poporului nostru, care ni s'a lămurit cu acest prilej. Petecul de Ardeal, pe care l-am dus la București, a smuls și acolo aceeașă dragoste sinceră, ca aici la noi acasă. Țăranul nostru, legat de pământul lui, a stârnit aceeași dragoste și milă, renegatul cu măruntaiele putrede a stârnit aceleași deslanțuri de scârbă, preotul, vrednic reprezentant al tagmei, a fost privit cu venerație, ca și la noi. Lucrarea mea, care căută să prindă într'un mănușchi mai multe tipuri ale vieții dîn Ardeal, a găsit drumul la înimă fraților nostri dîn regat și am mulțumirea, că Mîtrău al nostru (o persoană dîn drama „Domnul notar“), bietul nostru țăran năcăjît e acolo pe malul Dâmboviței la el acasă. Prin această înțelege a lucrării mele, se desface învățământul hotărîtor, că neamul nostru de pretutindeni, deși întretăiat de atâtea granițe meșteșugite, are un singur trup și un singur suflet.

Sprînjeni pe acest adevăr, noi ne dăm seamă, că orice lovitură, dată în orice parte a acestei unități a neamului, se împarte asupra întregului trup și trezește a-

ceeașă durere. Sprînjeni pe acest adevăr, noi trebuie să avem o nouă cugetare asupra fîntei noastre naționale, a gândului pentru ziua de mâne, o mai puternică simțire a propriei noastre puteri.

Îndrumăți de acest adevăr noi vom să îl dă răspunsul cuvenit tuturor acelora... — fire-ar străini sau fire-ar de-a noi — cari ar crede, că pot face târg ieftin cu problemele de existență ale unui popor. Cu sufletul întărit de puterile, pe cari ni le dă acest învățământ, privim noi astăzi mersul agitat al istoriei lumii dîn jurul nostru și avem mai mult ca ori-când incredere în viitor. (Indelungate aplause și strigăte: Să trăiască! Vivat!)

Telegramele de felicitare.

Neputând da în extensiu cuprinsul telegamelor, trimise la adresa dului Goga și a comitetului aranjator al banchetului, înregistrăm localitățile și societățile, cari au felicitat pe serbătoritul poet. Intre acestea sunt:

Budapesta (Societatea „Petru Maior“), Orăștie (Reuniunea română de cântări), Arad (Vasile Goldiș), Satu-nou, Dej, Bistrița, Deva, Viena (Colonia română, Clujul român, Dr. Sturza, România Jună), Abrud (Dr. Laurențiu Pop), Cohalm (proto-popul Bercan), Alba-Iulia (Inteligința română), Lipova (Dr. A. Cioban), Timișoara (Români dîn loc), Bistrița (protopopul Pletos), Orăștie (meseriașii români), Făget (Români dîn loc), Lugoj (Inteligința), Rechin (Români dîn loc), Hațeg (Inteligința de acolo), Făgăraș (Români făgărașeni), Sebeșul-săsesc (Inteligința română), Fofeldea (Petric-Petrescu), Șimleu (Români dîn loc), Telna (Români dela poalele muntilor), Câmpeni (Români dîn Munții Apuseni), Crasna (Dr. A. Pintea), Diciosânmartin (Inteligința română), Caransebeș (pentru mai mulți: Dr. Barbu), Dej (Inteligința română), Mercurea (Reuniunea femeilor), Lugoj (Tinerimea română), Mercurea (despărțământul Astrei), Murăș-Oșorhei (mai mulți intelectuali), Beiuș (asemenea), Alba-Iulia (Reuniunea meseriașilor), Brașov (Mateiu Voileanu), Mercurea (Dr. Măcelar), Tășnad (Mai mulți Români), Chișineu (Alegătorii dîn cercul Chișineului, unde la alegerile din urmă a fost candidat Goga), Bistrița (Inteligința română), Buteni (Români dîn Buteni), Jibău (Români dîn loc și jur), Mercurea (Reuniunea meseriașilor), Hunedoara (Români dîn loc), Sighetul Marmației (Români de acolo), București (profesorul universitar Stere), Cernăuți (A. Procopovici) Blaj (Casiu și Iuliu Maniu), Petroșeni (Inteligința de acolo), Sebeșul-săsesc (Dr. Stanca), Blaj (prof. Precup), Sânmiclăușul-mare (Inteligința rom.), Ilia-murășiană (Români dîn loc), Uioara (Silvia și Iuliu Pop), Mediaș (Români de acolo), Orăștie (Inteligința dîn loc), Ibașfalău (Dr. A. Morariu, pentru Români dîn loc și jur), Blaj (Iacob Domșa), Cernăuți (Dr. Sextil Pușcariu și Nistor), Baia-mare (Români dîn loc), Cluj (Universitarii români, copiii nimănui), Cernăuți (Academia ortodoxă), Oradea mare (Români dîn loc), Cernăuți (Societatea Ju-nimea), Oradea mare (Tinerimea), Reteag (Inteligința română), Zelau (Români dîn loc), Turda (Inteligința rom.), Arad (Ioan și Leontina Montani), Blaj (Directorul și profesorii preparandiali), Brașov (Andrei Bârseanu), Berghin (Titu Morariu, preot), Blaj (I. F. Negruțiu) etc.

Știri diferite.

Principii români în Petersburg. Din capitala Rusiei se vestește, că principii români Ferdinand și Carol au vizitat pe ministrul de externe și de răsboiu ai Rusiei, pe marea ducesă Olga Alexandrovna, pe principalele Petru de Oldenburg, pe marele duce Constantin, pe ambasadorii Franței, Germaniei, Angliei, Italiei, Iaponiei, Spaniei, pe ministrii Suediei, Belgiei și altii.

In marele ziar din Paris, „Le Matin“, scrie corespondentul său dela Petersburg, că acolo se vorbește mult despre deosebită atenție arătată de Tarul Rusiei moștenitorului român, căruia i-a pus la dispoziție o parte întreagă din palatul Alexandrovsk, pentru timpul cât va sta în Petersburg. Acest lucru e considerat ca un semn bun pentru plănuita căsătorie. —

Despre sosirea și primirea principilor români la Tarskoje-Selo (lîngă Petersburg), unde petrece de prezent familia rusescă, se mai anunță următoarele: Principalele Ferdinand, principesa Maria și principalele Carol al României au sosit în 28 Martie, la 3 ore d. a., însoțiți de doi generali ruși și de aghiotantul imperial Mecherski, cari au fost rânduiți să fie la îndemâna oaspeților princiari, precum și ministrul României, dîl Diâmandi.

In fața pavilonului, unde principii români s-au dat jos din tren, se află o companie de onoare a regimentului de gardă, suita imperială, ministrul de externe al Rusiei Sasanov, personalul legației române, marii duci Nicolae Nicolaevici, Boris Vladimirovici, Ciril Vladimirovici cu soția. Puțin mai pe urmă au sosit la gară țarul cu țarevna Alexandra și marile ducese Olga și Tatiana. — In momentul când s'a oprit trenul, Maiestățile s-au dat jos; principalele Ferdinand al României a ieșit din vagon cu principesa Maria și principalele Carol cu suita și a salutat în mod deosebit pe Tarul, a sărutat mâna țarinei și a salutat pe celelalte persoane. Apoi principalele Ferdinand a trecut cu țarul în frontul companiei de onoare, unde a primit raportul ofițerilor de ordonanță, după ce țarul i-a prezentat pe aghiotanii generali. S-au adunat apoi cu toții în pavilon, unde se găseau dl Sasanov, suita imperială și personalul legației române.

In zilele trecute s-au răspândit o seamă de știri asupra monarhiei noastre. Foia rusească „Novoe Vremia“ a publicat niște declarații făcute de fostul ministru-președinte al Rusiei, Vitte. Acestea ar fi vorbit acum câțiva ani cu împăratul Wilhelm al Germaniei asupra unei alianță între Rusia, Francia și Germania, care alianță să fie apoi o chezărie sigură de pace. Urmarea unei astfel de alianțe ar urmă să fie împărțirea monarhiei noastre. Dar toate aceste declarații ale lui Vitte s-au desmințit atât din partea lui, cât și din partea Germaniei. Că ce-i la mijloc știe sfântul...

Despre mobilizarea armatei române încă se vorbi multe în zilele trecute. În toate garnizoanele dîn țară s'ar fi dat ordină interesante în vederea unei apropriate mobilizări. Dîl ministru-președinte Brătianu, care e și ministru de răsboiu, a declarat, că nu e nici o vorbă de mobilizare, dar fapt este, că armata română de prezent e mult mai pregătită de cum era la plecarea în Balcani.

Cântece.

I.

Boii mei aveți răbdare,
Că voi u da eu de mâncare:
Iarbă 'nmuiată de rouă,
Troscătel crepat în nouă;
Și voi u da apă să bei,
Din isvorul, care vreti,
Numai vara să sosească
Dumbrava se înverzească!

II.

Murgul meu mai stăi legat,
Că drumul nu s'a uscat,
Codrul n'a înmugurit,
Iarba verde n'a 'ncolțit.
Totul încă nu-i cusut,

La frâu ținte n'am bătut.
Pe când drumul s'a uscă,
Și țolul se va gătă,
Codrul va fi 'nmugurit,
Frâul va fi țintuit...
Și om plecă murgule iară
Cu cercuri în larga tară!...

Glume și snoave.

Păcatele Sasului.

— No moi Hioane, cum este acumă,
— zise Honț bogătanul cătră slugă-sa Ion,
— voi aveți post și tu muncă carne ca un
Sas. Ce zice popa vost la tine?

— Ce să zică, stăpâne, — răspunse
Ion, — spune că n'are păcat celce mâncă,

ci cel ce-i dă mâncarea.

— N'o se te hia dracu la tine Hioane,
— zise Sasul, — io dat la tine muncat fa-
sole și varza, să nu are hio pucat.

— Bine stăpâne, eu primesc ce-mi dai,
dar după cât știu D-Voastră Sașii nu prea
credeți la păcat. De când te-ai făcut Dum-
neata așa mare creștin?

— De chind fost Toader slugă la noi,
Io dat la el carne, lapte și papara, de
făcut la el ca la un bou și chind spus hio
hoțule la el, dat la mine o tristeala de bu-
buit casa, Io întrebat: ce-i hasta Toadere?
El spune, păcatele tale Sasule! De atunci
eu crede mult la pucat Hioane, che dat
destul bani la doftorul pună vindecat!

Prinderea unor spioni ruși.

După cum se vede din Dej, în zilele trecute au sosit doi țărani străini în comuna Ilva-mare. Intrând în crăjmă comunei au cinstit pe săteni cu beutură și au început a-i întrebă pe aceștia despre multe lucruri, dar mai ales despre milicia din Bistrița. Vestindu-se în sat, jandarmeria a voit să-i prindă, dar ei băgând de samă au fugit. Au fost însă prinși între Ilva-mare și Borgo-Bistrița. Despre unul, la care s'a aflat și o hartă (mapă) militară, se susține că e un major rus. Al doilea e un Bucovinean, care pentru 6 coroane la zi, îl conducea pe Rus peste tot locul. Chipul nostru de sus ne arată prin-
dere spionilor. În mijloc se vede Rusul cu mapa în mână.

Stirile Săptămînii.

Sibiu, 2 Aprilie n.

Adunarea comitatului Sibiu.

Marți, în 31 Martie n., s'a ținut în Sibiu adunarea extraordinară a comitetului municipal (congregația) din comitatul nostru. Spre desbatere au fost 117 puncte (de alte ori sunt la 300).

Ca ceva curios, în legătură cu adunarea comitatului, amintim următorul caz: O foaie din București, „Dreptatea“, a răspândit mai zilele trecute știrea, că în comitatul Sibiului s'ar fi aflat la locuitorii români arme și munițiuni, iar populația română din acest comitat s'ar afla în mare ferbere și ar fi pregătită, ca la un moment dat să prindă armele; pe ceealaltă parte autoritățile superioare n'ar putea face pași spre domolirea și suprimarea acestor porniri revoluționare. — Aceste știri, apărute în foaia bucureșteană, au fost reproduse și în unele foi vieneze. Faptul acesta a îndemnat pe dl Ioan de Preda, membru în congregație, ca să întrebe pe vice-comitele comitatului asupra acestor svonuri. Dl Preda a voit lămurirea acestor știri nepotrivate pentru noi Români. Răspunsul vice-comitelui a fost, că el n'are absolut nici o cunoștință de astfel de porniri revoluționare și acelea le privește de iscodiri răutăcioase cu scop de a turbura linștea între pacinicii locuitori români din comitat.

Dintre punctele mai însemnante, puse la ordinea zilei, amintim schimbarea statutelor de penziune pentru funcționarii comitatului. S'a primit propunerea, ca comitatul să sprijinească adresele orașului Cașau pentru schimbarea legii de încartirare și a Camerei comerciale din Brașov pentru continuarea cercetărilor după gaz în pământ pe teritorul comitatului Sibiu. Dl Alexandru Simonescu, vice-notar comitatens, a fost trecut cu salarul într'o clasă mai sus, din a 10-a într'a 9-a, pe baza anilor de serviciu. S'a respins recursele mai multor firme străine, cari au apelat contra dării în întreprindere a unor lucrări dela nou spital din Sibiu. (Deși aceste lucrări au fost date mai scump unor firme din Sibiu, decum s'au îmbiat altele străine, totuși e bine că s'au considerat firmele din loc, întrucât nu e la mijloc o diferență de tot mare. Așa trebuie să se întâmpile în toate părțile. *Redacția Foii*).

Ca o hotărîre potrivită a congregației considerăm și faptul, că nu s'a dat învoire comunei Petrifalău, să zidească o casă pentru o nouă crâjmă. În comuna aceasta sunt deja patru crâjme, iar acum mai vreau una. Intrebăm pe conducătorii acelei comune: Dar școală, biserică, case parohiale și comunale cum se cade aveți? De acestea faceți, dacă aveți bani, iar nu crâjme, fiindcă, vezi Doamne, ele pot să vă aducă ceva arândă. Banii din arândă după spirit dăți-i focului. Acești bani sunt adunați din buzunarul celor mai nenorociți oameni, cari sunt beutorii de rachi și alte otrăvuri jidovești. Nu să mai deschideți încă o crâjmă nouă, ci să închideți una sau două, iar în zile de serbătoare să fie oprită peste tot deschiderea crâjmelor. Așa ar trebui să faceți, atât în Petrifalău, cât și în alte comune românești. — Adunarea comitatului s'a închis la 11 ore a. m.

Moștenitorul de tron al Greciei la București. Din izvor grecesc se anunță, că Moștenitorul de tron George al Greciei va pleca la București în ziua de 26 Martie v., însotit de doi aghiotanți. Din acest prilej direcția căilor ferate române ar fi hotărît, — dupăcum se știe din București, — ca să trimítă un tren special, care va aduce pe prințul George dela granița României până la București. Aci prințul va rămâne două zile, apoi va pleca la Sinaia, unde va petrece serbătorile Paștilor, în tovărașia Suveranilor. Logodna cu prințesa Elisaveta se crede, că se va ține la 8 Aprilie v., în ziua aniversării nașterii regelui, la Sinaia. E vorba ca regele și regina Greciei să fie deasemenea în acest timp la Sinaia.

Comorile sufletului nostru. În cărău îți pleci urechea, azi n'auzi altceva, decât plângeri și nemulțumiri, că suntem săraci, ne lipsește banul. Suntem săraci, nu-i vorbă, căci sărac a fost Românul în această țară de când ne-a adus taica Traian; dar avem în schimb o comoară în suflet, pe care ne-o invidiază străinii. Si aceasta constă comoară sunt: cântecele și jocurile noastre. — Un profesor din Pesta, Bartok Bela a dus cinci fete și cinci feciori de ai nostri, de pe sate în portul lor, la Budapesta, unde domnii mari au ascultat cântecele, doinele din fluer și jocul frumos al tinerilor țărani. Unele foi maghiare scriu din acest prilej cuvinte de laudă la adresa noastră, cari suntem stăpâni unor comori, cum putine neamuri din lume au. — Grijii Români de aceste comori, căci prețuiesc mai mult ca alte bunuri lumești.

Laudă. Dl medic militar Dr. Aurel Boteiu a fost lăudat din partea ministrului de răsboiu, pentru serviciile prețioase aduse în combaterea tifosului din comitatul Trencsén. — E și acesta un sămn, că Românul ori unde e pus, el își face datoria!

De-ale săburatului. Nu peste mult timp se va face o întrecere în sbor, din America peste oceanul Atlantic. Intre cei înștiințați la această întrecere e și o domnișoară română din România, dupăcum scrie foaia fraților din America „Steaua Română“. Ea va luă parte la sbor pe o mașină botezată „Moldova“. Dorim curațioasei fete noroc, ca să poată duce faima neamului peste mări și țări.

Dl Lazar Triteanu, asesor consistorial, a binevoit a se înscrive între membrii pe viață ai Reuniunii meseriașilor sibieni, cu taxa de 50 cor., din cari plătind prima rată de cor. 10, restul îl plătește în 4 rate. Cassarul „Asociaționii“, dl Ioan Banciu, a plătit rata a 2-a și a 3-a, în total cu cor. 10, iar dl Nicolae Moisin, fost comerçant din Săliște, plătind rata a 2-a de cor. 10, a dăruit pe sama localului Reuniunii chipul său și al soției sale, de a cărui înzestrare, acest binefăcător al Reuniunii, să îngrijește pe cale testamentară. Fie ca aceste fapte bune să afle cât mai mulți urmași.

Nenorocire de tren. Mercuri dimineața (1 Aprilie n.), între stațiunile Turnu Roșu și granița română, a deraiat (sărî din shini) un tren de marfă, ce pornise dela Sibiu. (Norocirea s'a întâmplat în urma surpării unei stânci peste shini. A fost omorât frânarul Iosef Peter. Din partea direcției căilor ferate din Sibiu s'a introdus cercetare, de asemenea și din partea judecătoriei.

„Domnul notar“, drama lui Octavian Goga, a fost reprezentată într-o seară din săptămâna aceasta, la Teatrul Național din București, în favorul „Ligei Culturale“.

Cercetările după Cătărău. Pentru prinderea atentatorilor dela Dobrițin s'a fost pus un premiu de 30 de mii coroane. Si fiindcă se știe acum, că atentatorul de căpetenie a fost Cătărău, el e căutat în lung și latul lumii. Într-o zi s'a svonit, că el a fost prins în Germania, după aceea în Italia, iar mai nou se știe, că Cătărău ar fi fost arestat în Constantinopol, dar autoritățile turcești nu vreau să-l dea pe mâna Ungariei, fiindcă fapta săvârșită de el e un atentat politic și pe deasupra Cătărău nu e supus austro-ungar. — Câte vorbe se vor mai svoni despre prinderea lui Cătărău!

Un cadavru în Cibin, lângă Tălmaciul, s'a găsit Marți în 31 Martie n. Persoana nenorocită s'a constatat, că e un anumit Ujvari, locuitor în Tălmaciul. S'a introdus cercetare pentru a se afla, dacă e o nenorocire la mijloc sau vr'o crimă.

Feriți-vă de a mânca crumpene. Pentru omul sărac, crumpenele sunt pânea de toate zilele. Ele sunt și nutritoare, având în ele materii făinoase, dar dupăce s'au fert și sunt ținute mai mult timp la căldură, cum e vara, ele produc un fel de venin stricăios săngelui din om. De aceea, nu e bine a mânca crumpene ținute ferte mai mult timp, ci ele trebuie folosite imediat după ferbere, iar cele rămase date la animale sau aruncate.

Nenorocire. In una din zilele trecute au plecat cărău casă din Săliște mai mulți oameni din Topârcea în căruța lui Ioan Bălean. Pe drum acesta a căzut din căruță între cai, de unde l'au scos soții în stare de agonie (aproape de moarte). N'a fost pricina oare beatura?

S'au rupt podinele. La școala de stat din Șimleul Silvaniei s'au grămadit mai multe fetițe în closet (unde merg înapoi). Fiind podinele slabe, s'au rupt și vrăo 30 fetițe au căzut în lăuntru, de unde au fost scoase cu mare greu.

Sărăcia la orașe. In Budapesta capitala țării noastre, trăesc de prezent la 50 de mii oameni fără de lucru. Nu-i mirare deci, că în casa de zăloage s'a pus anul acesta peste un milion de obiecte pentru prețuri foarte scăzute.

Foc. Nu se știe din ce cauză, s'a iscat un foc groaznic în comuna Herniacova (comitatul Timiș) din Bănat. Suflând vântul, pompierii veniți din satele din jur, nu au putut folosi nimica, arzând o parte din comună. Pagubele sunt mari și inimile milostive sunt rugate a sări în ajutorul fraților cercați de soarte.

Nu lungiți laptele. Sunt oameni, cari în dorul de a strângi bani, nu se dau înapoi de la căte fapte rele, ce le născoșește mintea lor. Intre aceștia se pot număra și aceia, cari falsifică alimentele (ale măncării) cum e laptele, untul, brânza, etc. Falșificarea măncărilor așa se pedepsește aspru, nu numai pentru înșelăciunea ce se face, ci mai vârtos pentru că o astfel de măncare cauzează morburi periculoase consumatorului. Un proprietar din jurul Seghedinului a fost pedepsit cu o miie și cinci sute coroane, pentru că a pus apă în laptele, ce-l aducea spre măncare în oraș, de la o lăptărie din apropiere.

O nouă căsarmă se va zidî în Sighișoara, care a cerut să capete miliție, neavând până acum. Cererea a fost ascultată, iar orașul va edifica căsarma pe cheltuiala lui, aşa că în toamnă vor avea cătane.

Câte bilete s-au dat în diferite gări din țară în anul trecut, ne arată o statistică a căilor ferate. Din aceasta vedem, că în orașul nostru Sibiu s-au dat în anul 1913 de toate 672 de mii bilete de călătorie pe tren.

Călcăt de o căruță. Marți în săptămâna trecută, pe la amiază, a fost călcăt de o căruță în Viena, un băiat de școală, fiind rănit la un picior. El a fost fiul domnului I. P. Carp, secretarul consulatului român.

In loc de nuntă, la moarte. Milionarul din Rusia, Iuratsoff, plecase la Petersburg, unde îl aștepta mireasa, cu care era să se cunune. El însă nu ajunsese la aleasa lui, ci a fost găsit mort pe linia ferată. Cercetarea medicală a constatat, că a fost otrăvit. În unul din buzunarele hainei s-a aflat un bilet, pe care erau scrise cuvintele: „nu bănuiți pe mine de moartea mea“! Din scrisoare se vedea, că cel ce a scris-o e om cu puțină carte, de aceea se crede, că el a fost ucis.

Pentru că n'a închis fereasta. Se știe, că a sta între două ferești deschise, cari sunt față în față și periculos. Un domn cu numele Révész, călătorind cu trenul, a deschis o fereastă a vagonului, deși cea din față încă era deschisă. Cealalți călători l-au rugat să o închidă, dar jupănum nu a băgat în samă nici rugările publicului, nici amenințările conductorului. Acestea voind să o închidă el, a fost împins de Révész, care pentru că s'a pus contra unui funcționar a fost pedepsit cu opt zile închisoare.

Femeea și arma. Femeia unui înalt funcționar din Paris, fiind chemată ca martoră la un proces, a tras câteva focuri de revolver asupra judecătorului, din cauză că acesta îi puse nește întrebări, fără a-i fi pe placul ei. — Până acum se credea, că puterea femeii să stă în limbă, dar se vede treaba, că nu sunt mulțumite cu rezultatul la care ajung numai cu gura, cî se mai ajută și cu armele.

Ca să-și arete curajul. Regele Ferdinand al Bulgariei, despre care s-au auzit în vremea din urmă diferite sfonuri, că are de gînd să abzică (să se mulțumească) de tron, ba că a fugit din țară etc., a ieșit în zilele trecute la preumblare pe jos împreună cu moștenitorul tronului, pentru a arăta oarecum, că nu are frică de amenințările socialistilor. Regele în calea sa a împărțit bani săracilor.

Un an dela căderea Adrianopolului. Vineri în 27 Martie n. s'a împlinit anul când orașul Adrianopol a ajuns în mâinile Bulgarilor, cari l-au ținut încunjurat cinci luni de zile. Din pricina lor însă l-au scăpat iarăși din mâni, căci scris este în carteasă sfântă, că: cel ce înalță se va umili și cel ce umilește se va înalță.

Pentru că s-a lipit de degete. Fata unui fost consul din America, pe când își alegea o brătară de aur la un aurar, a fost prinșă, că șterpelise un inel foarte scump. Ea a fost arestată și poate că îi va trece gustul de a mai purta inele câștigate pe o cale atât de rușinoasă.

Cutremur de pămînt. În comuna Prașici de lângă Zagreb (în Croația) s'a simțit Marți, în săptămâna trecută, un cutremur de pămînt, care a tinut timp scurt. Oamenii au fugit îngroziți în toate părțile, văzând cum unele case s-au prăbușit.

Moartea unui mare poet francez. Frederic Mistral, cel mai mare poet al Franței, a murit în etate de 84 ani. Deși văzut și stimat de întreagă țară, el nu și-a părasit satul său natal, închizând ochii tot în aceeași casă țărănească din sat, în care a văzut și lumina zilei. Pe el nu l'a înșelat luxul (fudulua) orașelor, ci își petreceau viața între simpli țărani, cari priviau la el ca la un mucenic. Pentru scrierile sale a fost premiat cu sume mari de bani, pe care i-a folosit spre binele țărănimii iubite.

Un vapor înglodat. Aproape de țărămurii Norvegiei, un vapor rusesc a ajuns într-o tablă de năsip și s'a înglodat. S-au trimis mai multe vapoare în ajutor, dar din cauza furtunei ce bântuia în partea locului, timp de câteva zile nu s-au putut apropiă de vaporul în primejdie.

Fostul sultan Abdul Hamid e bolnav. Despre fostul sultan detronat și pus în închisoare, se știe, că ar fi bolnav de moarte. Medicii au pierdut ori ce speranțe de-al mai putea ține în viață.

Din mișeliile tâlharilor. Mai mulți hoți au intrat noaptea în casa unui proprietar din marginea Parisului, ucigând pe stăpân, pe fiul acestuia și pe doi gineri, iar pe femei legându-le de olaltă și aprins casa pe ele. Ii va răbdă Dumnezeu să nu dea samă de fapta lor și înaintea judecătoriei pământești?

Soartea celor săraci. Locuitorii de lângă mări își câștigă pânea de toate zilele din pescuit. Ei pornesc cu luntele și vaporasele lor pe întinsul mării, pescuind pești, ca heringi, muscani și sardelle cunoscute și pe la noi. În ocupațunea aceasta ei au de a lupta cu multe primejdii. Așa din Rusia au plecat acum o lună peste zece mii de pescari la pescuit pe mare, unde au fost apucați de o furtună groaznică. Opt sute dintre ei s-au întors acasă, iar despre cealalți nu se știe nimică. Mai nou se știe, că s-au aflat aruncate pe țărămurul mării vre-o trei mii de morți, despre cari se spune, că ar fi o parte din nemorocii peșcari.

Spre știre.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primesc foaia. Astă de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâi.

Numeri de probă din foaie se trimit la dorință oricui. Să se scrie numai pe o carte postală. Abonarea se poate face cu începutul la fiecare lună. Pe o jumătate de an costă 2 cor. 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani. De acum până la Anul-nou — tocmai trei pătrare de an — costă 3 cor. 30 bani.

ECONOMIE

Boalele plantelor.

Dacă anumite împrejurări fac ca o plantă să nu-și poată îndeplini în bună rânduieală funcțiunile vieții ei, atunci ea se boala. Boalele plantei pot fi principale în primul rând de legăturile ei cu pămîntul, în care trăește. De foarte mare însemnatate este locul lăsat plantei pentru dezvoltare (creștere), felul pămîntului și asezarea seminței.

S'a constatat cumă grăuntele de grâu încolțește mai bine la afunzime de 40—50 mm. (milimetri); la afunzime mai mare sau mai mică multe grăunțe nu încolțesc. Cele sămânate prea afundă pot fi înăbușite, iar pe cele sămânate prea afară le poate nimici seceta. Este o regulă veche a sămânătului, că semințele mai mari le aşezăm la o afunzime mai mare, iar pe cele mai mici la o afunzime mai mică.

Pămîntul prea legat (pămîntul lutos) și pămîntul prea năsipos pot să strice foarte mult dezvoltările plantelor. În astfel de pămînt sau semințele nici nu încolțesc, sau planta se vestejește, sau rădăcinile ei se mucezesc. În timpuri mai secetoase, plantele sămânate în pămînt prea legat, nu arareori ajung la coacere silită, la coacere fără vreme. Acest lucru s'a observat mai ales la holdă, a cărei rădăcină nepuțind absoarbe din pămînt atâtă apă și atâtă umezeală nutritioare, cătă e de lipsă pentru funcțiunile vieții ei, ea îngălbinește fără ca spicul să se fi format pe deplin. Pricina acestui rău în cazul acesta este lipsa apei (sărăcia locului în apă), care la pomi face de multeori să cadă poamele înainte de coacere, să se uște coroana sau să rămână pitic. Un astfel de pămînt prea legat, pricinitor a multor boale, îl putem îmbunătăți numai gunoindu-l cu gunoiu păios.

Lipsa materiilor nutritioare încă poate cauza plantelor multe boale. Nutremântul plantelor îl formează amestecul diferit de oxigen, hidrogen, nitrogen, carbon, sulfur, fosfor, calciu, caliu magneziu și fier. Carbonul îl primește planta din aer prin frunze, iar apa și toate celelalte materii le absoarbe din pămînt prin rădăcini. Lipsa uneia din materiile amintite poate să facă ca planta să se bolnăvească.

Este o boală numită cloroza, sau galbinarea, care se știe și la alte plante, dar mai mult la vie. Din cauza acestei boale, frunzele și mlădițele mai slabe ale plantei se îngălbinesc fără vreme, apoi încep să se uscă. Astfel organele plantei rămânând îndărăt în dezvoltarea lor, încetul cu încetul planta ajunge la perire. Boala aceasta o pricinuiește în cele mai multe cazuri carbonatul de var. Această materie alegându-se din părțile văroase ale pămîntului, ajunge în rădăcină și în celelalte organe ale plantei. În frunze carbonatul de var lucrează în mod stricătos asupra chlorophylului (verdeala frunzei). El face ca frunza să se îngălbinească.

Boala numită atacă mai ales plantele, care trăesc în pămîntul care conține mult var și mai tare acolo unde pămîntul are și apa de lipsă pentru descompunerea varului în măsură mai mare. Pentru apărarea în contra acestei boale, unii întrebunțează galica sau calaicianul (vitriol de

fier). Aceasta face să scadă puterea carbonatului de var. Apărarea se face în modul următor: Săpăm printre rândurile viei nește șanțuri de 20—30 cm. adunde și tot atât de late. În aceste șanțuri presăram apoi galișca sau calaicanul pulberisat (prăfuit). Tot între două viete se poate presăra 1 chilogram calaican. După aceea astupăm șanțurile. Putem să descompunem noi calaicanul în apă, atunci nu mai facem șanțuri, ci o turnăm în jurul vietei. Dacă alte cauze, ca filoxera, muzezirea rădăcinii sau timpuri rele, nu aduc ele boala amintită, atunci apărarea în chipul arătat ne succede (răușește).

Stim că pe acele materii nutritoare, care pământul nu le are, le dăm plantei în gunoiul, cu care gunoișim pământul. Dar trebuie să stim și aceea, că și gunoarea din seamă afară prea multă, poate fi pagubitoare.

În pământul, care conține prea mult nitrogen, cartofii nu și pot forma amidonul (scrobașală) în măsură îndestulitoare, napii de zahăr rămân săraci în zahăr, cerealele sunt împedecate la formarea ochilor, care sau întârzie sau rămân neformați, iar porii nu rodesc.

Umblarea unor timpuri nepotrivite încă poate să cauzeze plantelor multe boale în contra căror prea puțin ne putem apăra. Căldura prea mare pârjolește, uscă frunza, prin ceeace poate nimicî întreagă planta. Dogoreala prea mare a soarelui creapă pielea boabelor strugurilor; tot așa și grindina. Lipsa de lumină îndestulitoare pricinaște slăbirea păiului, cotorului, care dela o vreme nemai având putere, se pleacă în jos. Aceasta se vede mai ales la grânele și ierburile de lângă păduri sau edificii (zidiri) mari, unde stau mai mult în umbră. Plantele sămânate în rând își țin mai puțină umbră unele altora, decât cele sămânate fără rând și prea des.

Inghețul aduce pagube și mai mari ca căldura prea mare, fierbințeala. Dacă după un ger sau frig mai mare, zăpadă se topesc, stratul cel mai deasupra al pământului se umple cu apă; dacă acum peste noapte iarashi ingheță, stratul inghețat ridică pământul și cu el împreună și semințele încolțite. La desghețare, care urmează după aceasta, pământul iarashi se așeză, dar planta nu poate urma aceasta și dacă acest lucru s-ar repeta mai de multeori, planta poate ajunge afară din pământ, unde se înțelege pierde. Lucrul acesta l'au putut observa mulți.

Când pământul neînghețăt stă mai multă vreme acoperit cu zăpadă, semințele pornite în desvoltare, nu arareori se întâmplă că se înădușesc.

Foarte mari pagube poate aduce inghețul în florile și mlădițele tinere ale pomilor și tot așa pe trunchiu, a cărui coaje o face să crepe, să plesnească, cauzându-i mari vătămături.

Racul, care și el începe cu creparea, pleshirea coajei, apoi se arată, în cele mai multe cazuri, în nește formațiuni lemnoase rotunde, cari se mână tot mai mult și mai adună în coaje, încă e o boală, pe care afară de paraziți o mai pricinaște și inghețul.

Mari pagube poate pricinaște inghețul în vie, întrucât poate se nmicească nu numai lugerii necopți de toamna, dar chiar întreagă viață. El cauzează creparea lemnului, iescoșarea rădăcinei, a viei, îngălb-

nirea frunzelor primăvara, apoi perirea strugurilor înfloriti.

Ranele cauzate de ingheț, precum și racul la pomi, le vindecăm așa că rana de pe trunchiu o tăiem afară până în viu cu un cuțit ascuțit, apoi locul ranei îl umplim cu ceară de altoit.

Via, ca să nu suferă de ingheț, toamna o acoperim, iar sămânătul de toamna îl facem mai din vreme, ca inghețul să găsească planta mai desvoltată și atunci nu-i va putea strica.

Materiile otrăvicioase, care ajung din afară în plantă încă pot pricinaște plantelor boale. În urma înaintării pe calea apărării plantelor s-au pus în circulație diferite materii. Acestea dacă nu se întrebunțează corect, ele însuși pot să ne pagubească. Stim cazuri când unii economi mai puțin pricopuți, dar și prea puțin primitori de sfaturi bune, în urma pregătirii greșite a soluțiunii (zamei) de peatră vânătă, neștiind precum să puterea otrăvitoare a petrii vinete, la stropire și au pârjolit via și au atribuit această pagubă altor împrejurări.

Tot asemenea la pregătirea soluțiunii pentru prepararea cerealelor în contra tăciunatului să fim cu îngrijire, să întrebunțăm din materia nimicitoare de tăciune numai procentul cuvenit, ca să nimicim numai tăciunele, fără a vătăma puterea de încolțire a seminței.

Boalele plantelor pricinaște de vătămări, prelângă aceea că conturbă în mod pagubitor lucrările de viață ale plantei, mai pot aduce și alte boale și mai pagubitoare. Pe locurile vătămate ale plantei se așează diferiți paraziți (vietăți cari se hrănesc din trupul plantelor) și bureți, cari apoi se pot lăti pe toată planta stricând țăsaturile plantei.

Mai sunt apoi multe alte boale, a căror cauză până acum nu s'a putut află, dar cărora deasemenea trebuie să le dăm atenție. Astfel de boale sunt: îmbuboșarea și înrăioșarea poamelor, schimonosirea unor organe, încrăpătirea frunzelor și altele. În contra acestora nu ne prea putem apăra, fiindcă nu le cunoaștem cauza din destul.

Sunt de însemnat boalele acelea ale plantelor, pe cari le pricinaște paraziții, mai mult insectele. O singură filoxeră poate să prăsiască într'o vară ca la 260 miliard de alți filoxere. Câte-o insectă își depune ouăle pe o parte a plantei și acolo petrece toată viață; altele la vîrstă desvoltată își părăsesc locurile, încuibându-se în alte plante. Dar insectele, care sunt mari dușmani ai noștri, își au și ele niște dușmani mai mari decum le-am putea fi noi. Sobolii, șoareci, lileci, ciocănitarea (ghenoaia), sturzul, mierla și alte multe paseri pustiesc cu milioanele la insecte. Dacă n'ar fi aceste animale și paseri, numai pe lângă apărarea noastră, multe plante ar trebui să piară.

Trăiește pe viață de vie o insectă primedioasă, care face mari pagube; aceea este molia de vie. Nimfele (gogoșele) acestei insecte se găsesc iarna în crepăturile viei și a parilor, unde se ascund și de frig. Pe urma fiecărei nimfe (gogoșe) iernate, se prăsesc într'un an cam 40,000 de molii.

Pe unele din insectele pagubitoare plantelor, le pustim așa, că le adunăm cu mâinile, apoi le aruncăm în foc; iar pe altele le pustim stropind plantele cu materii anume preparate, dintre cari cea mai

des întrebunțată este emulsionea de petrol (o amestecătură din petrol, apă, săpun).

Pentru a ne apăra cât mai bine în contra boalelor plantelor, să cere ca să cunoaștem boalele și felul vindecării lor, la ceeace vom putea ajunge numai cind că mai multe scrieri economice, scrise de oameni învățați, cari timpuri îndelungate s'au ocupat cu cercetarea acelora.

Alexandru Duvlea.

Ultime stiri.

Adunarea Ligei culturale și presa jidano-maghira.

Rapoartele trimise de perciunații din București la foile jidano-maghiare din București, au scos din sările unele cercuri maghiare șoviniste. Îndeosebi foile partidelor maghiare din opozitione sunt foc și pară contra României, dar totodată și contra prim-ministrului Tisa, căruia îi strigă: Uite ce fac Români, cu care vrei să te împaci!

Se înțelege, că foile maghiare, pentru a-și ajunge scopul, prezintă lucrurile cu mult mai altcum, decum au fost de fapt. Vorbările de la adunarea Ligei sunt date într'un ton cu mult mai radical, de cum s'au finit. Așa de pildă, despre profesorul Scurtu scriu foile ungurești, că el a zis: Cu Bulgaria s'a răfușit România în anul trecut! Cu Maghiarii ne vom trage socoteala în viitor! Carpații nu pot fi întăriți contra noastră, deoarece noi avem soldați nu numai în România, ci și în Ardeal!

Despre colonelul Boerescu susțin foile ungurești, că ar fi spus: Noi soldații nu avem talent de-a vorbi. Dar putem da salve și să comandăm atacuri. Acestea își ajung însă rezultatul în cinci minute. Noi aşteptăm, ca tinerimea României la momentul dat să se adune sub steag, spre a porni contra Carpaților Ardealului". (Răspunderea pentru aceste vorbe le lăsăm ziarului "Neues Pester Journal", de unde le-am luat. Redacția Foii Pop.)

Tot foia de sus scrie, că dela adunarea mulțimea a mers corporativ la ambasada rusescă (unde locuște ministrul Rusiei în București) și au cântat în fața ambasadei imnul român. De aci publicul a voit să meargă să demonstreze la ambasada austro-ungară, dar a intervenit poliția, care a închis strătele dinspre ambasada austro-ungară.

Legea despre împărțirea cercurilor a fost întărită.

In zilele acestea Maiestatea Sa a subscris și întărit noua lege despre împărțirea cercurilor electorale. În urma unei societăți mai de aproape, pe baza novei împărțiri a cercurilor, Români nu vor putea avea majoritatea voturilor nici în 27 cercuri, — cum se credea la început, — ci abia în vră 22 de cercuri. Astăzi dreptate: După legea cea veche am avut majoritate de voturi în 42 cercuri, acum rămânem cu 22!

Cavalerie la granița rusească.

Foaia din Budapesta "Budapesti Naplo" aduce stirea, că în decursul acestei primăveri regimenterile ungurești de cavalerie (călăreți) vor fi comandate în Galitia de către granița rusească.

Poșta Redacției și a Administrației.

Abonatul 1831. D-l Stroescu se află de mai multă vreme într-o călătorie prin America.

Abonatul 5883. Poezia trimisă am cunoscut-o cu placere, dar nu o putem publica, fiindcă ne-ar aduce desigur proces pe cap. — Concertul de care pomenești a trecut acum.

Măgdrei. Credem, că nu e potrivită publicarea trimisă. Tot n-o să ajute nimic. Cereetați mai bine acolo printre oameni.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 31 Martie st. n.

Grâu	Cor. 20.—	până 21,60 de hectolitr
Săcară		
Orz	9,60	" 10,60
Ovăs	4,80	" 6,40
Cucuruz	10,—	" 10,80
Cartocofi	4,—	" 5,50
Fasole	18,—	" 22,—
Făină Nr. 8	36,60	" 36,60 la 100 chilo
" " 4	35,80	" 35,80
" " 5	35,—	" 35,—
Slănină	160,—	" 180,—
Unsoare de porc	160,—	" 164,—
Său brut	52,—	" 60,—
Său de lumini	80,—	" 86,—
Său de lumini totidată	100,—	" 104,—
Săpun	86,—	" 70,—
Fân	6,40	" 7,60
Lemne de foc neplutite	8,—	" 9,10 la met. cub
" " plutite	7,20	" 7,70
Spirt ratinat	Cor. 2,12	" 2,12
Spirt ordinat	2,28	" 2,28
Carne de vită pentru supă Cor. 1,12 până 1,60 la chilo,		
" " făritură	1,60	" 1,80
" " vițel	—,80	" 1,80
" " porc	1,40	" 2,—
Ouă 10 bucăți	—,50	" 0,67
Un pătrar de miel	1,—	" 2,—
Carne de cal	—,80	" 1,20

In BUDAPESTA 1 Aprilie n. st.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 12,75	până 12,97 la 50 chilo
" " 79	12,77	" 13,05
Săcară	9,77	" 10,05
Orz	7,—	" 7,50
Ovăs	7,35	" 7,80
Cucuruz	6,82	" 6,95

Pentru căsătorie.

Un meseriaș intelligent, văduv, în etate de 38 ani, situat în centrul unui oraș românesc, cu casă frumoasă proprie, cu atelier mare și renumit, locuință cu trei odăi moderne aranjate, cu scop de a se căsători dorește cunoștința unei domnișoare sau văduvă fără copii, în etate dela 26—34 ani. Persoane din casă bună, care cunosc și știu conducea lucrului de casă, vor fi preferate. Scrisori serioase sub deviza „Modestă” să trimită la administrația „Foii Poporului”, de unde se vor trimite spectivului. La scrisori este să se adauge și porto postal.

Casă de vânzare

din mână liberă și scutită de dare pe 15 ani, se află în Sibiu, strada Verzelor (Krautgasse) Nr. 26. Doritorii să se adreseze la îngrăjitorul caselor din Str. Cisnădiei 7. 1638

Prăvălie de vânzare

Prăvălia mea de coloniale și alte mărfuri amestecate, aflătoare în Sibiu, strada Gușteriței Nr. 11, e de vânzare sau de dat în arândă, fie cu marfă sau fără marfă. I. Aranioși.

1694

O casă

cu 8 odăi, 2 bucătării, curte, grădină și alte supraefiecte e de vânzare momentan. Reflectanții să se adreseze la proprietărea Ocna-Sibiului (Vizakna) str. Scăzii Nr. 5. 1703

Puterea nutritoare și vindecătoare

a uleiului de pește este îndobște cunoscută, asemenea și faptul, că numai puțini se pot decide a luă acest ulei cu gust neplăcut și greu de mistuit. De aceea, acei cari au întreprins odată cura cu Emulsionea-Uleul de pește alui Scott, nu se mai reîntorc la uleul de pește comun, căci acest preparat al Emulsiunii este gustos și ușor de consumat, așa că luarea lui produce bucurie atât la copii cât și la oameni crescuți. De aici vine, că Emulsionea-Uleul de pește alui Scott, în urma substanțelor sale de nutrire și vindecare, întrece uleul de pește comun, ceeace prin aceasta îl face plăcut de luat atât oamenilor crescuți cât și copiilor, avându-și locul mai cu samă unde corpul are lipsă de susținere și întărire. Anume ajută la răceli, la debilitate, la oase moi, la ieșirea dinților la copii, la desvoltarea oscioarelor gingește la copii, după morburile, după slabiri etc.

Totuși numai Emulsionea lui Scott ajută și nu alta. Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimiteți-ne 50 fil. în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII și pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimiteți prin o farmacie un pachet de probă gratuit.

O casă

1696

cu prăvălie și cărcimă în Orăștie la o poziție frecventată, din cauză de moarte și de vânzare pe lângă condițiunile cele mai favorabile. Reflectanții să se adreseze la Hirsch Ignácz, comersant în Hațeg.

Material de vânzare.

Materialul caselor din Sibiu, Piața Lemnului Nr. 4, localul cărcimii și locuința de cătră strada Turnului, — la stânga dela poartă, — e de vânzare. Oferte să se trimită la adresa Dr. Nicolae Petra, avocat în Săliște, până în 5 Aprilie 1914. 1709

Oleiu

din simburi de bostan, curat, pe lângă garanție, pentru mâncările de post. La dorință trimită de probă

Lengyel Sándor & Comp., Pankota. 1692

Var de vânzare,

foarte bun, se află cu preț foarte moderat la Ioan S. Brad în Orlat Nr. 314. 1704

Din Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui L. Olariu, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Români din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune, ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară sfatul dlui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimită gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini. Adresa: L. Olariu, Budapesta, II., Margitkörút 11.

Restaurație românească. Un Român de-a noiști și-a deschis în Sibiu o restaurație bine îngrijită, unde servește beuturi și mâncări bune. Se atrage atenția asupra acestui local al dlui Maxim Macarie, care se află în strada Gării (lângă frânzelăria dlui Stefan Moga) și e tare la îndemână publicului, ce vine cu trenul la Sibiu.

Prima sbârceală (increștură) ivită pe față unei femei frumoase, este prima sa supărare serioasă. Noi însă îi dăm un mijloc, prin care toate acestea să dispare. E deajuns să se folosească de excelentul mijloc Crème Simon, care-i redă pielei iarăș elasticitatea și face să dispară atât primele sbârcele cât și alte multe sgrăbușe și urăciuni, ce s-ar afla pe față. Dacă mai folosește încă pe lângă aceasta și voește a-și întregi frumusețea ei, e de lipsă a mai folosi și pudra de riz Simon, care e preparată din reis curat și care întrece toate pudrele de talc. Prin folosirea acestora își va redobândi iarăș frumusețea de mai înainte, care o va păstra până la adânci bătrânețe.

Dentist
Virgil Muntean
SIBIU
Str. Urezului (Reisergasse) 17

Pune dinți
în cauciuc și de aur cu
= prețuri moderate =

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cete de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate; pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articoli ce trebuiesc persoanelor singuratic sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la Administrația „FOII POPORULUI”

KALODONT
Apă de gură

Căsătorie.

Un tânăr român, în etate de 25 ani, priceput în afaceri de negoț, din familie bună și cu avere nemîșcătoare de 10—15 mii coroane după moartea părinților, al cărora e singurul copil, — cauță cunoștința unei fete de-o etate potrivită, spre a se căsători. Respectivul s-ar putea așeza și în comuna sa, unde apoi și-ar zidă și deschide o prăvălie, fiind o mare umblare în comună. Dar nă e străin nici de ideia a se așeza altundeva, dacă ar face cunoștință vre-unei persoane, ce să aibă prăvălie sau o cărcină bună. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foaie Poporului”, de unde se vor trimite respectivului tânăr.

1693

Beutură excelentă și cu gust bun care produce sănge. Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sănge, nervositate, reconvalsență. Influ-

ențează producerea săngelui, întăind muschii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări nepăcute asupra stomacului sau la dinți.

Preful unei sticle mari Cor. 3:50, una mică Cor 2:—. Se capătă în toate apotecile.

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS.
apotecar în Sibiu.

LUMINI de ciară și stearină

pentru biserici, înmormântări, pomeni și parastase

Săpun

pentru spălarea albiturilor și pentru toaletă etc.

■■■

Fabrica de săpun și lumini

mână cu abur a lui

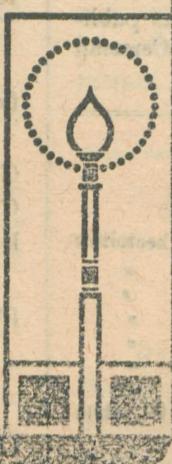
Meltzer în Sibiu

înființată la 1848

Prăvălie și magazin în strada Gușterișei Filiale: Piața mică și strada Cisnădiei

Revânzătorii primesc rabat mare. — La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curente se trimit la cerere gratis și franco.

1593

După cum susține știința de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.

Preful: sticla mare K 2— mică 1:20

Trăsuri

fără număr, ca și trăsurile private, stau onoratului public totdeauna la dispoziție.

Prețuri după înțelegere, dar la nici un caz mai scump decât după tariful de trăsuri.

Comandele se pot face prin telefon Nr. 176 sau Heideng. Nr. 18.

Cu toată stima
H. Hann.

640

MOBILE lucrate solid și conștientios ...

se pot comanda la

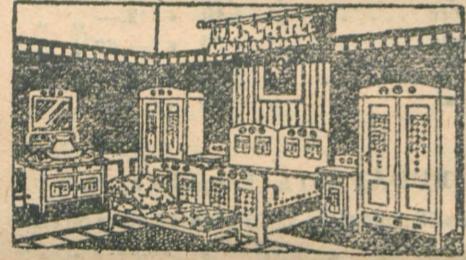
EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile
SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurații

— Telefon Nr. 47 —
cu legătură în com. întreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

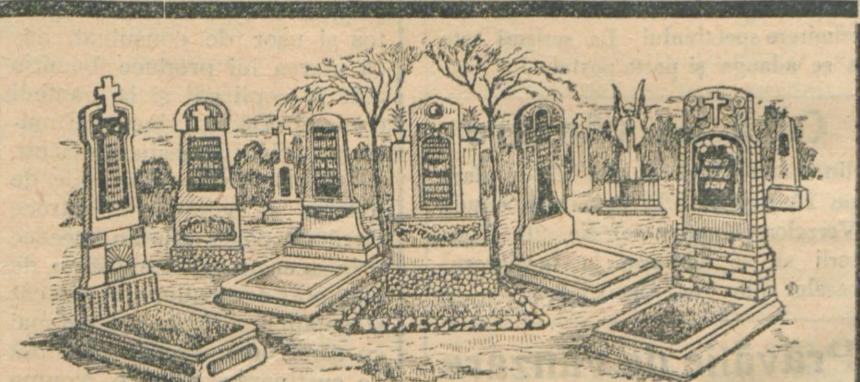
Prima văpsitorie artistică

transilvăneană, mână cu abur și atelier chimic pentru curățirea vestimentelor

se recomandă pentru curățirea de vestimente, descusute sau nedescusute, pentru dame și domni, uniforme, dantele etc.

1707

KARL J. G. MÜHLSTEFFEN
Färbergasse 19 ■ SIBIU ■ Maurergasse 12

Inștiințare.

Prin aceasta îmi permit a aduce On. p. t. public la cunoștință cum că mi-am deschis

Atelierul de sculptură și depozit de monumente

Primesc toate lucrările de sculptură, renovări, gravuri înnoite și aurirea literelor la monumente vechi, pe lângă prețurile cele mai ieftine și executare conștiențioasă. — Rugându-mă pentru cercetarea depozitului meu de monumente, semnez cu deosebită stima

ADOLF ZIEGLER, sculptor, Sibiu, strada Sării Nr. 37

(in casele fabricii de mobile E. Petruțiu)

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depuneri spre fructificare cu 5 și 5 $\frac{1}{2}$ %

după mărimea sumei și terminul de abzicere.
Darea de interes o plătește institutul.

Direcția

1123

Fabrică de scărmănat lână în Orlat.

Subscrișii aducem la cunoștința onoratului public, că am preluat renumita fabrică de scărmănat lână a lui Iosef Danec din Orlat. După moartea proprietarului vechiul fabrică a stat mai mult timp incuiată. Acum am pornit noi luerul și primim orice fel de lână și ori cât de multă, spre a o scărmăna. Trimiterea se poate face și cu trenul. Lucrăm cu prețuri foarte moderate și vom servii mușterii cât se poate de bine. Probați și vă veți convinge!

Rugându-ne pentru binevoitorul sprijin, sperăm

Cu toată stima

Nicolae Loloiu și Vasile Topârcean.

Atelier de cirelărie, șelărie și cofărerie

ORENDT G. & FEIRI W.

Telefon 313 (odinoară Societatea cirelarilor) Telefon 313
Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru cărotat, călărit, vânat, sport și voiaj, poloclazi și procovături, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Cirele de masină, cirele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit.

Toate articolele din brașele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

— Comande prin postă se efectuează prompt și conștiențios —

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperioare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

62

Cele mai frumoase
Illustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hartii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și culori moderne se afă, cu prețuri ieftine, la Libraria dela

Foaia Poporului

Sibiu
Strada Măcelarilor Nr. 45.
Probați numai odată și vă veți convinge.

Linia de navigație Triest
AUSTRO-AMERICANA

Circulație directă de vapoare de poștă din

TRIEST

la
NEWYORK
și **CANADA**

Biroul: **Budapest, VII.,**
Thököly-ut 2. sz. 1700
și la următoarele granițe:
Csáktornya: în apropierea gării;
Fiume: Via Negozianti 5.

Medicil
declară că cel mai bun mijloc contra tusei

Kaiser Caramele pectorale
cu cei „3 brazi”.

Milioane de persoane le folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât.

6100 atestate de la medici și privați, întările pînă nă-

tariul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase
1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani,
se capătă în toate farmaciile și în cele
mai multe drogerii și unde se afă plă-

catele.

Binecunoscutele resturi de Moravia

Rochii de dame din Loden

sunt ieftine și se afă în cca

mai bună calitate numai la firma

I. Ingowitz Webwarenerzeugung

JOSEF MASIK

in INGROWITZ, Mähren (Austria).

Aceste stofe de lână (Loden) sunt o

marfă minunată pentru revâză-

tori, de care sunt foarte iubite de

dame. — Cereți oferte.

1222

Nu uita

stimate citor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări facute în urma unei inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lătirea folii noastre, iar pe altă parte voi fi servit de grabă, fără ca acesta să te coste ceva mai mult.

Casă specială pentru unelte aparținătoare la modisterie

Depozit de fabrică de forme de pălării de paie pentru dame și fetițe

Flori artificiale, pene de struț și diferite pene de împodobit

Mare alegere în ciorapi pentru dame și domni

GUSTAV GREINER
Wien, III., Haupstrasse 86/E.

Catalogul ilustrat gratuit și franc 1655

Un sfat bun
pentru cine suferă
de stomac!

Intrebuințează zilnic după
mâncare

Sarea de Stomac

APOTE-CARULUI SCHAU-MANN

sau pastilele sărate pentru stomac

Acest mijloc de casă să folosește peste tot locul mai mult ca de 40 ani, și anume la dureri de stomac, ingreunări la mistuire, lipsă de apetit, slăbire și diabet.

Medicii îl recomandă cu stăruință. Trebuie avut grije și de imitații, de acea să se ceră anume **SAREA DE STOMAC** a lui SCHAU-MANN K 150.

Trimitere zilnică cu posta dela 2 cutii în sus prin singurul producent JULIUS SCHAU-MANN, apotecar, Stockerau bei Wien.

Se capătă și în toate apotecile și drogerile mai mari.

Atențiuie!

50.000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete

numai Cor. 7·90

Din cauză că mai multe fabrici

mari au închiată plătile, am fost incre-

ditat a cheltui o mare cantitate de

ghete adânc sub prețul de fabricare.

Deci eu vând fiecaru 2 părechi ghete

cu șincoare, pentru domni și 2 părechi

pentru dame, de piele brună sau neagră,

galosată, cu talpă bătută cu ouie, foarte

deig. fasonul cel mai nou, mărimea con-

form numărului. Toate 4 părechile costă

numai K 7·90 Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghete

Neu-Saudez, 54/p, Austria

Schimbul e admis sau banii return.

CHEAG

pentru înche-
garea laptei

„ROMÂNCA”

cel mai bun și făcut din râne demiel și vițel

Restaurație românească

Subscrisul aduc la cunoștință, că mi-am deschis o

Restaurație și Hală de bere

în SIBIU, strada Gării (Bahngasse) Nr. 5
(vis-à-vis de frânzelă Stefan Moga)

unde servesc în orice timp beuturi bune, — bere și vinuri, — apoi mâncăruri calde și reci, bine pregătite și gustoase. (În fiecare zi la 8 ore dim. se află gulas bun).

Oferez prânz și în abonament în restaurație sau trimis acasă, pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Cu toată stima **MAXIM MACARIE**
hotelier

1674

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Ceapă

aiu, morcov, pătrângel, hrean, rădăcină de hrean și sămânță de ceapă calitate curată de makó precum și sămânță lungă de pătrângel, albe, ambrănești de toamnă, asupra curătenii și puterii germenului examinat și plombat de staționarea școală de sămânță mag. ung. Sămânță de ceapă 82-84 procente puterea germenului și 99 procente curat, sămânță de pătrângel 84 procente puterea germenului și 97 procente curat, mai departe ceapă de sădit rotundă și lungăreata se poate căptă pe lângă prețurile cele mai ieftine de zi.

De probă să trimite franco pe postă.

5 kgr. sămânță de ceapă	K 15-
5 " sămânță de pătrângel	8-
5 " aiu	5-
5 " ceapă de sădit	4:50
5 " hrean	5-
5 " rădăcini de hrean	6-

MANDL ZSIGMOND, Makó.

Cafea

cu 50% mai ieftină!

Cafea americană foarte crutătoare și foarte aromatică. Un săculeț de probă (5 chilograme) se trimite pe lângă prețul de 10 coroane, jumătate punctul teu de primul rang cor. 2nd foarte cu rambursă.

A. SAPERESCU 1650
Export de cafea și teu, Tiszabogdány 356

Fodor Ferenc

erector de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noi stofe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

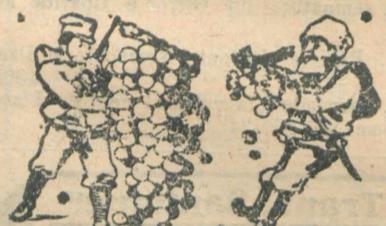
Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezesti, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențune merită noutățile de stofe pentru pardisuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenziilor confectionate în atelierul meu, îmi permit să atrage deosebita atenție a On. domni preoți și teologi absolvenți. — **In cazuri de urgență confectionez un rând complet de haine în timp de 24 ore.** — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articlii de uniformă, după prescripție creitură ceea mai nouă.

Vîță americană altoită

ca și fără rădăcini, în diferite varietăți, surâză renomata și de mulți ani recunoscătoare ca cea mai de încredere pepinieră.

Fr. Caspari

Medias—Medgyes (Nagyküküllő v.m.)
Service constant. = Soluți garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratuit și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, orice poate cere informații în scris sau verbal de la proprietar cari mi-au trimis acele scrisori și se pot cîmpinge astfel de absoluță încredere ce se poate avea în firma de mai sus.

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

Vasile Ban, „La cisma mare roșie“ Sibiu, strada Ocnel Nr. 7 — pe lângă prețuri ieftine. —

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:		
Pentru copii, mărimea	20-23 = K	3-4
.	26-28 = .	4-5
.	29-34 = .	5-7
.	35-39 = .	7-9
Pănci de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	4-14	
Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	8-14	
Ghete de lucru pentru domni, tari, ese- cuție în Kalv sau piele de vichs	7-	
Ghete în Chevreaux sau Box:		
Ghete pentru domni cu gumi sau băieri K 9:50		
.	bumbi sau ideal .	10-
.	Kobrak	14-
.	Oslaria	12-
.	formă americană .	13-
.	formă americană .	10-
.	cu bumbi și băieri .	
Ghete pentru domni, piele Antelope în toate colorile	10-	
	20-	

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni, II
Camași cu 4, 5, 6, 7,
8 și 9 cor.

În dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

La comande todeaua, că ai cedit inseratul respectiv în

dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să amintesti „Foaia Poporului“ ca astfel să fie servit bine, gabnic și ieftin!

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188

Postsparkassa ung. 29:349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de instituții financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Președintul direcției: PARTENIU COSMA
directorul executiv al „Albinei“
și președintul „Solidarității“

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra foenui și asigurări asupra vieții în toate combinațiile. Mai departe mijloacește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei. Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospective, tarife și informații să dau gratis și imediat!

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informații gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“

S. Zacharias

Fabrică și boltă de piele
Sibiu, strada Ocnel Nr. 29

Întemeiată în 1873.

Renovată și mărită de nou în 1913.

Iși recomandă mărele său deposit, bogat asortat în tălpi și căpăte pentru încălțăminte, produsele sale proprii, precum și fabricate din străinătate și. a.

Tălpi pentru opinci (din piei de boi și bivali) în piei întregi și în diferite mărimi. Opinci tăiate, în cantități mari și mici.

Vaches-Croupons și jumătăți din margini de piei de boi și bivali **Tălpi tăiate** în cantități mari și mici

Tălpi sură (de așezat) din piei de boi și bivali, în Coupon și eu mărgini.

Grumazuri și mărgini de Vaches și diferite bucăți de tălpi, mai departe piei Kypse și Spalt uscat pentru Brandsohl.

Pie de vacă Pitlinge crete și în colori lucii, pe lângă prețuri diferite.

Pie de vacă Pitlinge în colori bruneti.

Pie de vichs și piei crepate pe lângă prețuri diferite.

Pie de Pitling și de vitel box, Chevreau în diferite colori și pe lângă prețuri diferite.

Depozit bogat asortat în căpăte pentru încălțăminte de bărbați, femei și copii.

Cel mai ieftin izvor de cumpărare, pe lângă serviciu strict și solid.

Cumpărare de piei crude de vite, cai și de viete, pe lângă prețurile cele mai favorabile zilnice.